

03.08.87 FHu

BANE NOR

Dokumentnummer:

Rev.:

UB.112164-000

000

Notat

HAD sak nr 8014/84,02

ROALINJEN KM 84,02- 84,08

RASSIKRING

Befaring ble foretatt av overingeniør Huseby fra HAD og banemester Flaskerud fra Hønefoss den 22.07.87.

Det gjelder en 60 meter lang fjellskjæring av høyde 12- 15 meter på linjens venstre side mellom Nordre og Søndre Hval tunneler.

Bergarten er en fint lagdelt og småfoldet alunskifer med innhold av svovelkis. Den oksyderer under tilgang på vann og luft, slik at svovelsyre og jernrust oppstår. Jernrusten felles ut i overflaten som et brunt eller gulbrunt belegg, der hvor vann kommer frem. Svovelsyren forbinder seg med kalk under dannelse av gips. Den sveller ut og fremkaller et kraftig svelletrykk. Dermed kan deler av fjellet presses ut av sitt opprinnelige leie, og rase ned.

Det samme skjer ved gjentatt frysing og tining av sprekkevann. Eller ved at røtter fra vegetasjonen i skjæringen trenger inn i sprekker, vokser og utvider seg der (rotsprengning). Smådryss og skifersmulder er tydelige indikasjoner på at fjellet forvitrer.

Roalinjen ble åpnet i 1909. Såvidt man vet, har skjæringen stått i alle år uten at stein har rast ned i sporet. Fremdeles kan den stå i årtier uten at slikt skjer. Men forvittrings-prosessene pågår kontinuerlig, og gjør at fjellets fasthet svekkes. Betingelser er derfor tilstede for akutt utrasning før eller senere. Slik det skjedde i samme slags fjell ved km 81,9 den 11 okt 1981. Der sporet et godstog av. Både lok og flere vogner veltet utfør skråningen.

Notat 16.09.88 FHu

ROALINJEN KM 84,02- 84,08
RASSIKRING

Forslag om å utvide fjellskjæringen mellom Nordre og Søndre Hval tunneler, med anlegg av fanggrøft langs sporets innerkant foreligger. Bergarten er en løs, småfallen og forvitret alunskifer. Store deler av nåværende skjæring kan trolig renskes ned maskinelt uten sprengning.

Selv om dette gjøres, vil forvitringen etterhvert forplanter seg videre inn i fjellet fra den nye skjæringsflaten. Resultatet er fortsatt smådryss og fare for løst fjell. Men alunskiferen er et "dødt" fjell. Selv store flak vil falle rett ned i fanggføften og slås istykker under fallet.

Forslaget som gir en rimelig grad av sikkerhet for sporet, anbefales som det beste av samtlige vurderte alternativer.

Samtidig foreligger forslag om bruk av nedsprengt fjell som fyllmasser i nytt spor ved raspartiet km 81,77-82,13. Den utsprengte alunskifer kan betraktes som en svak og dårlig grus. Setninger og telehiv er riktig nok ikke registrert der den er brukt som fyllmasser mellom de to ovennevnte tunneler. Men den bør ikke legges direkte på naturlig terreng-overflate langs elven. Grunnet fare for utvasking ved flom og høy vannstand, bør grus eller annet steinmateriale av godkjent kvalitet anvendes i fyllingens undre del.

Samtidig gjøres oppmerksom på at sigevann gjennom en fylling med alunskifer kan føre med seg svovelsyre ut i elven. Under slike betingelser kan konflikter av miljømessig art oppstå.

Vurderte sikringstiltak

1. Bolter evt kombinert med fangnett/ fjellbånd.

Dette vil ikke ha noen effekt i slikt fjell. Boltene vil nemlig raskt bli tåret opp i alunskiferen.

2. Fanggrøft.

Plassen mellom fjellskjæringen og sporet er for trang.

3. Utvidelse av skjæringen ved sprengning.

Et slikt arbeide frarådes. Skjæringen er høy, og det blir store masser å ta ned. Dessuten vil forvitringen bare arbeide videre innover i fjellet.

4. Rasvarslingssystem (elektrisk varslingsgjerde).

Ingen mulighet for oppsetting av gjerde, grunnet trang plass mellom spor og fjellskjæring. Stein kan også hoppe over.

5. Støttetur.

Den må gjøres like høy som skjæringen (inntil 15 meter høy) Sulfatresistent cement kreves. Svelletrykket i alunskiferen kan også ødelegge deler av muren.

6. Rasoverbygg.

Steinmasser kan rase ut såvel fra overkant av skjæringen som fra nedre del like over sporet. Skal helgardering mot ras foretas, må rasoverbygg settes opp, kombinert med støpt mur opp til innerkant av dette langs fjellskjæringen.

7. Saktekjøring

En siste utvei er saktekjøring forbi dette partiet mellom Nordre og Søndre Hval Tunneler.

Konklusjon

Trafikken mellom Roa- Hønefoss er liten. Daglig kjører 4 ekspressstog og 5 persontog, samt endel godstog etter behov. Sikringstiltak som nevnt under Punkt 6 må derfor

ha lav prioritet.

Saktekjøring synes for tiden å være den eneste løsning.
Selv om det rent driftsmessig er lite ønskelig.

Gjenpart: Dc Drammen,
Sgar, Eg, saken

Statens Järnvägar
Cjefsjuristen
SJ Hovudkontor
Juridiska enheten

S - 105 50 STOCKHOLM

F. Hu
Viutseken

Henvendelse til

Deres referanse

Saksreferanse

Dato

Synnøve Jacobsen 08-7623002
linje 2020

1101/3.1.2.3 A/Jac

-7 MA 86

TRANSPORTSKADEDE KASSASKAP

Vi viser til Deres brev av 06.03.87 og 22.04.87 samt til telefonsamtale den 28.04.87.

Vedrørende Deres brev av 06.03.87:

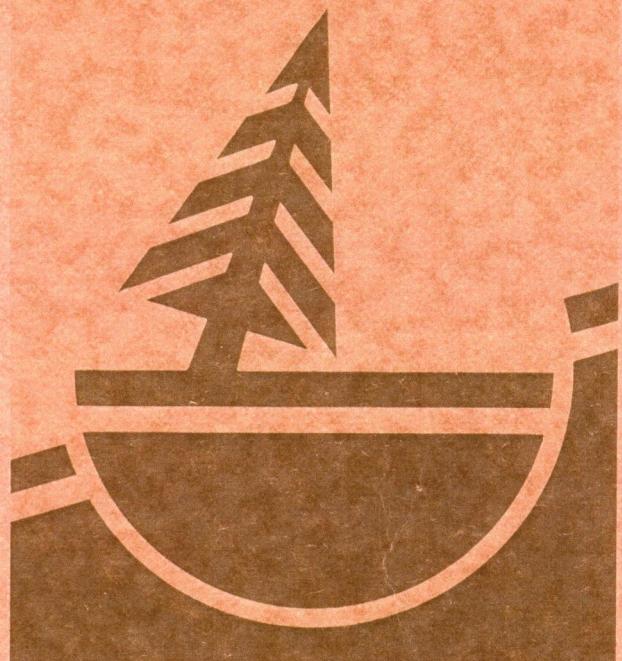
- 1) Vi sender vedlagt kartskisse med profil over rasstedet utarbeidet ved NSBs geotekniske kontor. Videre sender vi en kopi av linjekart hvor rasstedet er merket med rødt, samt en del fotografier tatt like etter raset.
- 2) Vedlagt følger ingeniørgeologisk vurdering av steinraset ved geolog Fredrik Løset, Norges Geotekniske Institutt. Rapporten er avgitt på grunnlag av befaring den 23.04.87 hvor også følgende deltok: Overingeniørene Sætre og Huseby fra NSBs geotekniske kontor, linjevisitør Syversen fra NSB og sivilingeniør Svein Frode Nilsen som var oppnevnt av forsikringsselskapet.
- 3) Banemester Kjell Flaskerud, NSB Drammen distrikt, vil kunne uttale seg om de spørsmål som er reist i pkt. 3.

Med hilsen

Torje V. A. Torjesen
kontorsjef

6 bilag

NGI

OPPDRAKSRAPPORT

NORGES STATSBANER

INGENIØRGEOLOGISK VURDERING AV
STEINRAS VED JERNBANELINJEN
MELLOM HVAL OG JEVNAKER

86656-1

30. APRIL 1987

Norges Geotekniske Institutt

OPPDRAKSRAPPORT

NORGES STATSBANER

INGENIØRGEOLOGISK VURDERING AV
STEINRAS VED JERNBANELINJEN MELLOM
HVAL OG JEVNAKER

86656-1

30. APRIL 1987

RASET GIKK I EN CA. 10 M HØY FJELLSKJÆRING OG UTGLIDNINGEN FOREGIKK LANGS LAGDELINGSFLATER SOM HER HAR EN FALLVINKEL PÅ 50 - 60°. BERGARTEN PÅ RASSTEDET ER ALUNSKIFER SOM DELS ER BETYDELIG FORVITRET.

FAREN FOR STEINRAS AV STØRRESESORDEN PÅ NOEN m^3 SYNS GENERELT LITEN I DENNE SKJÆRINGEN, MEN HELT LOKALT ER DE GEOLOGISKE OG TOPOGRAFISKE FORHOLD SLIK AT RAS KAN OPPSTA. FOR Å VURDERE RASFAREN VIL DET VÆRE NØDVENDIG MED EN MEGET DETALJERT GEOLOGISK KARTLEGGING. SKJÆRINGEN KAN SIKRES PÅ FLERE MÅTER.

I forbindelse med et steinras 11/10-85 som medførte en togavsporing er NGI bedt om å bidra med en sakkyndig for å vurdere forholdene på rasstedet. Ved en befaring 23/4-87 deltok undertegnede, og foreliggende rapport gir en ingeniørgeologisk beskrivelse og vurdering av forholdene.

for NORGES GEOTEKNISKE INSTITUTT

Fredrik Løset

Fredrik Løset

Norges Geotekniske Institutt

Postadresse:
Postboks 40 Tåsen
0801 Oslo 8

Kontoradresse:
Sognsveien 72

Telegramadresse:
GEOTEKNIKK

Telefon:
(02) 23 03 88

Telex:
19787 ngi n

BESKRIVELSE AV RASSTEDET

Rasstedet er en bratt, 10 - 15 m høy skjæring

11/10-85 gikk det et steinras over jernbanelinjen mellom Hval og Jevnaker. Raset medførte en togavsporing. Størrelsen på raset blir av jernbanens folk anslått til $10-12 \text{ m}^3$.

Ved rasstedet går jernbanelinjen på en fylling med retning NØ-SV. Langs østsiden av linjen er det en fjellskjæring. Denne skjæringen er 10 - 15 m høy, og har en retning omrent parallelt med linjen og et fall på 60 - 100 ° utover mot linjen (se figur). Fra toppen av skjæringen fortsetter terrenget å stige, men nå med en vinkel på bare ca. 20 °. Berggrunnen østover fra toppen av fjellskjæringen er overdekket med løsmasser som dels er skogbevokst.

På rasstedet kommer det en liten bekk ned skjæringen. Denne går i en stikkrenne gjennom fyllingen. Bekken følger et hakk i skjæringen slik at skjæringens strøkretning helt lokalt er nær Ø-V. Raset ble utløst i dette hakket hvor skjæringens strøkretning var parallel med strøkretningen av bergartens lagdeling (se skisse).

Ved befaringen ble en ca. 40 m lang strekning langs skjæringen vurdert, dvs. ca. 20 m til hver side av raset. De vurderinger som er gjort, gjelder derfor bare for denne strekningen.

Bergarten i området er alunskifer

Alunskifer er en kambris-karboneisk karbonrik leirskifer. Den har en tendens til lagdeling med veksling mellom typiske skiferlag og tynne kalkbenker. Kalkbenkene har oftest en tykkelse på bare noen cm og de mellomliggende skiferlagene kan være 0,5 - 1 m tykke. Det kan også forekomme isolerte knoller av kalk og tynne eruptivganger (mænaitt).

Bergarten er foldet slik at lagdelingens strøk og fall varierer noe. Hovedretningen for strøket er Ø-V, mens fallet på lagdelingsflatene er nordlig fra 35 til 60 °.

I bergarten er det en godt utviklet skifrighet parallelt med lagdelingen. Skifrigheten må sies å være den best utviklede sprekkingen. Spesielt langs grensen mot de nevnte kalkbenkene kan det være markerte sprekker. På grunn av foldingen vil imidlertid disse sprekken ikke være plane over lengre strekninger enn noen få meter.

Det er ellers tendens til to sett med nær vertikale sprekkesett. De har strøkretning SSØ-NNV og ØNØ-VSV. Begge disse sprekktypene forekommer bare sporadisk. De med strøk SSØ-NNV er som regel bare noen meter lange, men enkelte mer gjennomsettende sprekker kan forekomme. Sprekkene ØNØ-VSV har nær samme strøkretning som lagdelingen, men fallretningen er som regel motsatt av lagdelingen. Disse sprekken er svært korte og synes ofte å være knyttet til bare et enkelt lag. Det vil si at deres utbredelse langs fallretningen ofte er bare 0,5-1 m. Langs strøkretningen kan utbredelsen være litt lenger.

Avstanden mellom de steiltstående sprekken er varierende, men er ofte flere meter. Langs enkelte soner, som f.eks. ved bekken på rasstedet, er imidlertid sprekkeavstanden noe mindre (0,5-1 m).

Alunskifer forvitrer ofte lett, og nærmest overflaten kan det derfor være en sterkt oppsmuldret sone. Slik er det også i denne skjæringen og ytterst er det en nærmest jordaktig masse med tykkelse på flere dm. De tynne kalkbenkene forvitrer ikke på samme måte, og de kan være årsaken til at skjæringen i det hele tatt står med så bratt vinkel.

VURDERING AV RASFAREN

Rasmassene har glidd ut langs lagdelingsflaten

Steinras kan utløses på litt forskjellige måter. I faste bergarter skjer utglidningen på grunn av sprekker, og det kan da være steinblokker som glir langs enkle sprekkeplan eller det kan også være en utvelting fra nær vertikale sprekker. I dette tilfellet har

massene glidd ut langs sprekkeplan som følger lagdelingen. Bruddflaten er trappeformet, det vil si flere lagdelingsflater har fungert som glideplan (se skisse og foto). Glidningen har først og fremst skjedd langs de tidligere nevnte kalkbenkene som i rasområdet har en avstand på ca. 0,5 m. Øvre kant for raset er litt under toppen av skjæringen, ca. 8 m over jernbanelinjen. Fallvinkelen på glideplanene er 50 - 60°.

For at utglidninger skal skje langs en sprekkeflate i en skjæring må visse forutsetninger oppfylles. Glideflaten må selvfølgelig ha en retning slik at utglidning er mulig. Det vil si at sprekkeflaten må ha utgående i skjæringen, og at flatens strøkretning ikke må avvike så mye fra skjæringens strøkretning. Dessuten må glideplanet ha en viss fallvinkel. Hvor steil fallvinkel som kreves vil bl.a. avhenge av bergartens beskaffenhet (forvitningsgrad), og om det er mye vann til stede.

Den delen av skjæringen som er undersøkt, har generelt en strøkretning NØ-SV, mens lagdelingsflatenes strøkretning er Ø-V. Det vil si at vinkelen mellom strøkretningen for skjæring og lagdelingsflater er av størrelsesorden 50°. Denne store vinkelen skulle tilsi at mulighetene for utglidning langs lagdelingsflatene er små. Bekken ved rasstedet følger et hakk i skjæringen slik at skjæringen her helt lokalt får en strøkretning som nærmer seg Ø-V, altså nær parallelt med lagdelingens strøkretning. I dette området er det derfor mulighet for utrasing. En medvirkende årsak til raset har trolig vært mye nedbør.

Konklusjonen skulle derfor bli at det generelt i denne skjæringen skulle være relativt liten sjanse for ras av størrelsesorden 10 m^3 og mer. Helt lokalt inn mot bekken er imidlertid de geologiske og topografiske forhold ugunstige slik at muligheten for ras er til stede.

For å vurdere rasfarens i slike skjæringer kreves det en meget nøyaktig og detaljert geologisk kartlegging. For å få sikrere data, vil det trolig også være nødvendig med en rensk slik at løsmasser og vegetasjon mot toppen av skjæringen kan bli fjernet.

SIKRING AV SKJÆRINGEN KAN SKJE PÅ FLERE MÅTER

I en slik skjæring med alunskifer må en regne med litt nedfall i form av smått dryss og nedvasking. Normalt skulle en vente at regelmessig, grundig rensk ville kunne gi tilstrekkelig sikkerhet. Alunskiferens beskaffenhet gjør det imidlertid nødvendig å foreta rensk oftere enn det som ellers ville være vanlig i skjæringer med andre bergarter, og som beskrevet foran, er de geologiske og topografiske forhold helt lokalt i skjæringen av en slik karakter at sikring kan være nødvendig.

Skjæringen på rasstedet kan sikres på flere måter. Det vil være et økonomisk spørsmål hva som eventuelt skal utføres.

Bolting vil være til begrenset nytte i en slik bergart. Derimot antas det at lange bolter pluss sikringsnett vil gi en rimelig sikkerhet. En enda sikrere løsning vil selvfølgelig være å støpe en mur. Ved bruk av stålbolter og betong må en være klar over at alunskiferen kan ha en aggressiv karakter slik at det må brukes ekstra god rustbeskyttelse og sulfatresistent cement.

Hvis nøyere undersøkelser skulle vise at også andre deler av skjæringen er rasfarlige, kunne det også være aktuelt å flytte jernbanelinjen lenger ut fra skjæringen og eventuelt grave en grøft på innsiden av fyllingen som kan ta opp rasmasser.

To fotobilag og en figur følger rapporten.

Foto 1. Rasstedet er midt på bildet.
(Sett fra vest)

Foto 2. Rasstedet sett fra nord

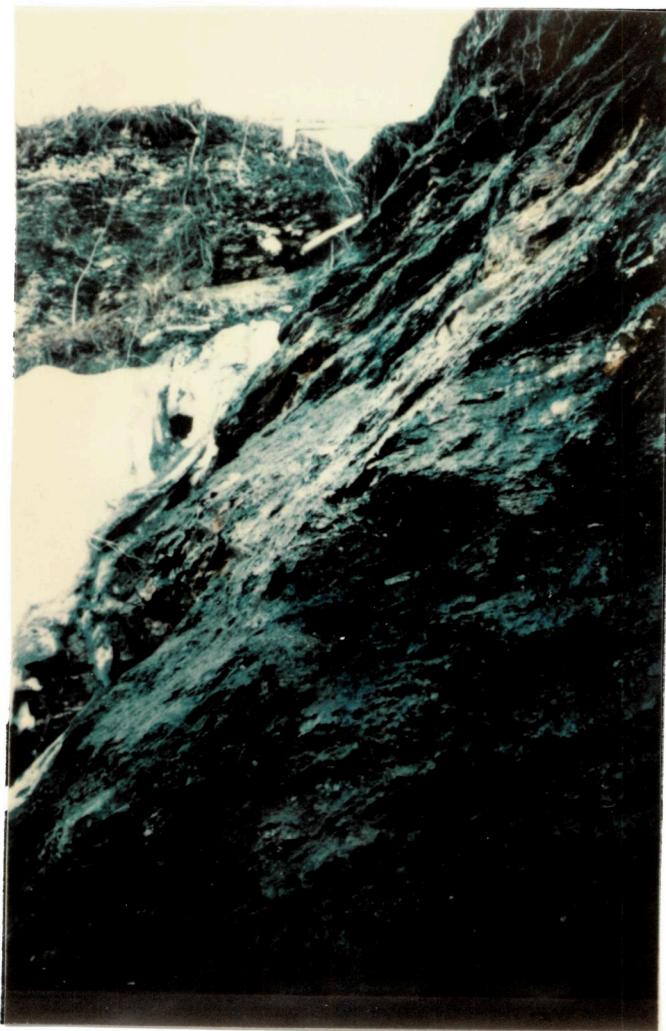
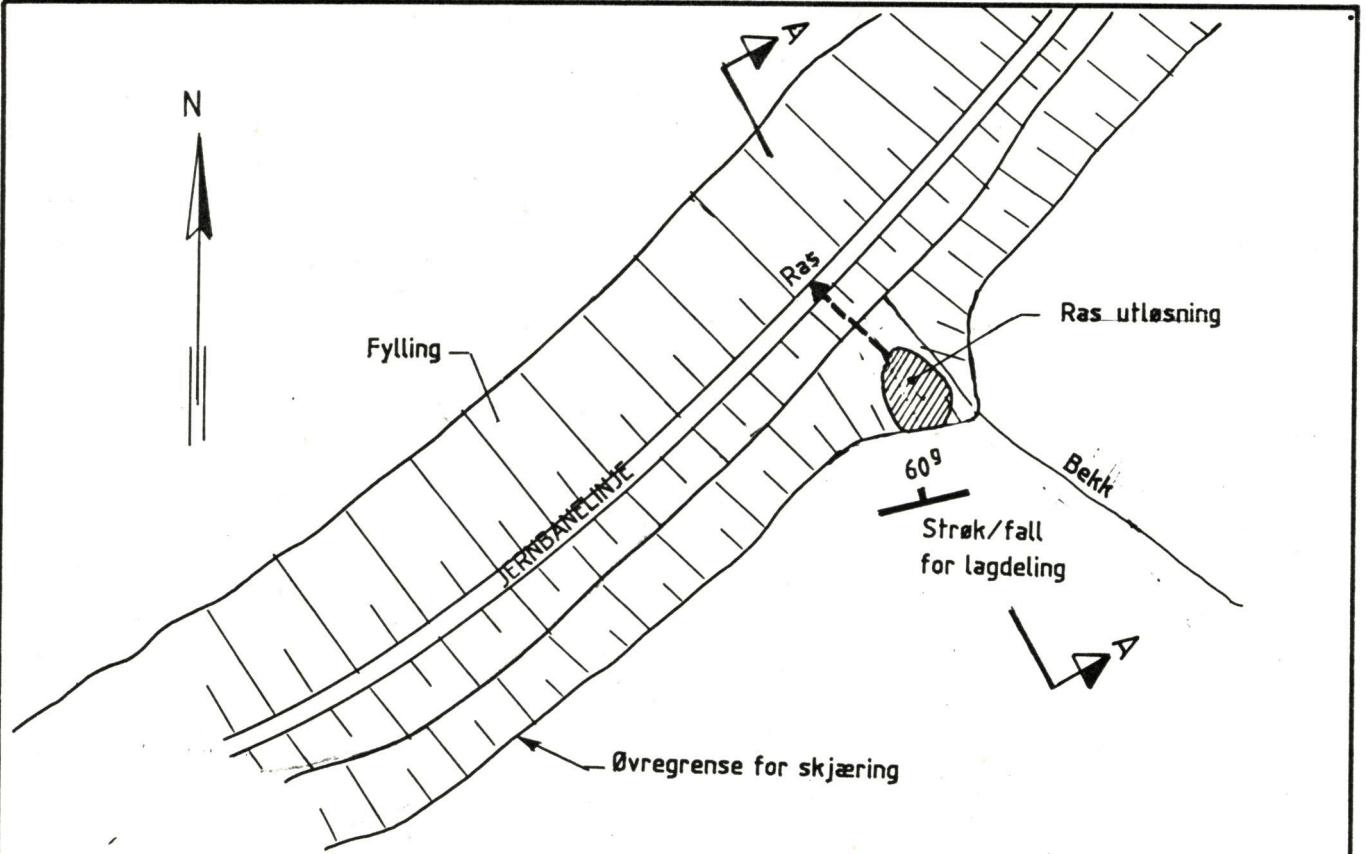

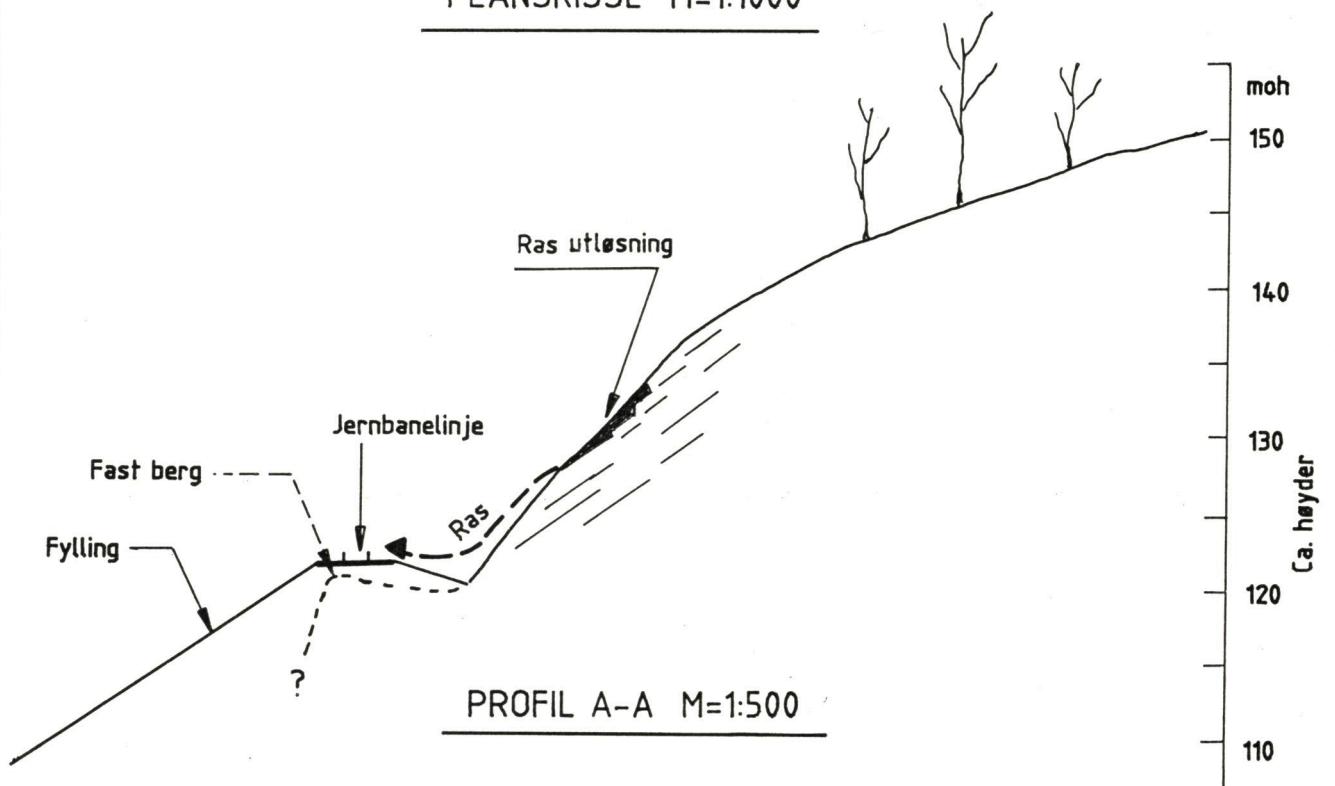
Foto 3. Utglidningsflatene sett fra vest, langs strøket.

Foto 4. Utglidningsflatene sett fra nord, vinkelrett strøket.

PLANSKISSE M=1:1000

NSB	Rapport nr. 86656-1	Figur nr. 1
STEINRAS MELLOM HVAL OG JEVNAKER Planskisse og profil	Tegner	Dato 87.04.30
	Godkjent <i>F. L.</i>	Kontrollert
		NGI

Distriktsjefen**DRAMMEN**

Henvendelse til

Knut Sætre

Deres referanse

Saksreferanse

Dato

8014/81,9 B/KnS

10. JUL. 1986

RAPPORT ETTER RAS VED KM 81,9 ROA HØNEFOSS

Vedlagt oversendes en rapport, Gk 4295 datert 24.06.1986, ett raset ved km 81,9. Det foreslås å sikre sporet mot flere skr ved å etablere en rasgrop mellom sporet og fjellveggen. Rasgropas dimensjoner er 1,0 m dyp og 3,0 m bred. Vårt forslag å flytte sporet ut fra fjellveggen på en ny fylling. Utfyllingen er beregnet til ca. 5000 m³. Traceen er opptegnet i rapporten.

Bilag: 1.

EN > elosp.

NORGES STATSBANER
GEOTEKNIK KONTOR

Rapport

Oslo den 24/6 1986.

Ras ved km. 81,9 ROA-HØNEFOSS
GK 4295

Den 11/10-1985 kjørte et godstog på veg fra Hønefoss inn i et steinskred ved km 81,9. Resultatet ble avsporing for 1 lok. type El-16 og 6 stk godsvogner. Materiellet havnet i en 8 m. skråning ned mot elva.

Geologi.

Raset løsnet i fra en 8-10 m høg fjellskjæring på venstre side av sporet. Bergarten er en Leirskifer/Alunskifer som er sterkt forvitret i overflaten. I tillegg finnes et lag med kalkstein. Bergarten har lite markerte svakhetssoner eller sprekker. Bergarten må karakteriseres som så svak at sammenlignet med en fast ,solid gneis vil den selv være et sleppe eller sprekke-materiale.

Skjæringen er ca. 110 m. lang og høyden varierer fra 0 til 15 m. To små bekker deler skjæringa i 3 områder, hvor raset gikk i det partiet nærmest Hønefoss.

Alunskifer er en lite utbredt bergart . Vi har ikke tidligere på jernbanen fått rapporter om ras i denne bergarten. Alunskifer er en bløt bergart med liten fasthet som inneholder finfordelt kis.Under tilgang på luft og vann settes det i gang en svelle-prosess som kan spreng løs partier av fjellet. På sprekkeplan som ikke er tilgjengelig fra overflaten for inspeksjon, kan det foregå en kjemisk forvitring som kan føre til akutte ras. Videre kjenner vi til at alunskifer er korrosiv overfor betong og at den kan virke korroderende på vanlig boltestål.

Sikringsmetoder.

Når en skal vurdere sikringsmetoder for en fjellskjæring langs med jernbanen, er det mellom 4 forskjellige prinsipper en kan velge:

1. Renske. Løst fjell brytes ned og fjernes under kontroll. Dette har vært det prinsipp NSB har satset mest på.
2. Forsterke. Løst fjell festes til fast fjell med forankningsbolter. Betong kan sprutes på fjellet for å danne

en tett og bskyttende kappe og derved hindre ytterligere forvitring.

3. Fange opp. Oppfangingen kan etableres på flere måter, f.eks. med nett, fanggjerder betongmurer grøfter eller fangvoller. Med denne metoden angripes ikke det truende partiet, men en beskytter kjøreveien med en konstruksjon tett inntil.
4. Varsle. Rasvarslingsgjerder settes langs sporet for å signalisere når raset har gått. Dette gir ingen fysisk hindring for at raset skal gå ellers stoppe det før det kommer i sporet.

Valg av løsning.

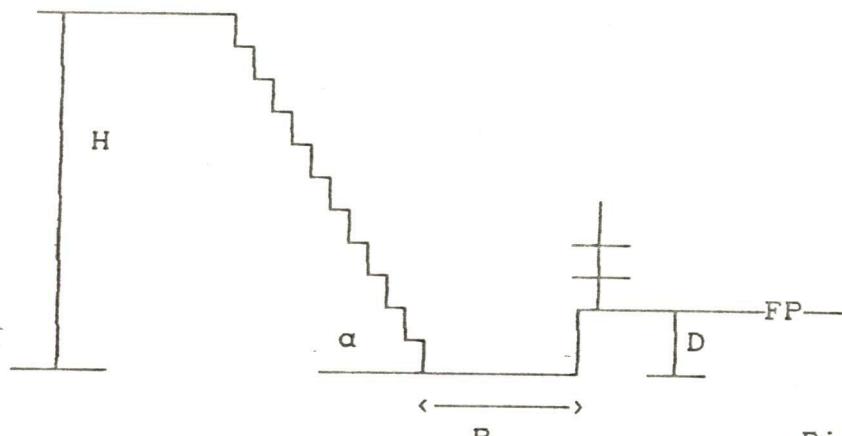
Når en skal velge sikringsmetode for dette stedet, legges vekt på at løsningen fungerer tilfredsstillende slik at flere tiltak er overflødige. Videre bør løsningen være enkel å gjennomføre med minimalt vedlikehold uten at den forstyrrer toggangen.

Vårt forslag på dette stedet er en løsning med en rasgrop mellom sporet og fjellskjæringa som vil fange opp rasmassene. På grunn av plassmangel er dette ikke mulig slik det er i dag. En har da valget mellom å spreng bort mer fjell eller flytte sporet over på en ny fylling. Sprengning bør unngås i skjæringa for å hindre nye sprekker. Stabiliteten blir dårligere om skjæringa lages høyere. En bør derfor velge en løsning som minst mulig griper inn i den etablerte skjæringa. Vårt forslag er å legge om sporet på en ny fylling ut mot elva. Rasgrøfta kan da etableres i den gamle sportraceen. Grøfta skal ha en viss dybde under skinnetopp for å være effektiv som fanggrøft. Det fører til at den i tillegg til rasmasser også vil samle snø og vann. Det må bygges nye stikkenner for å lede vannet fra bunnen av den nye fanggrøfta som ligger 1.65m. under skinnetopp. Dimensjonene forøvrig sees av bilag 1. Når vi regner med at fjellveggen er mellom 5 og 10 meter høy og brattere enn 4:1 blir bredden på grøfta i dette tilfellet 3.0 m. bred og 1.0 m dyp under formasjonsplanet.

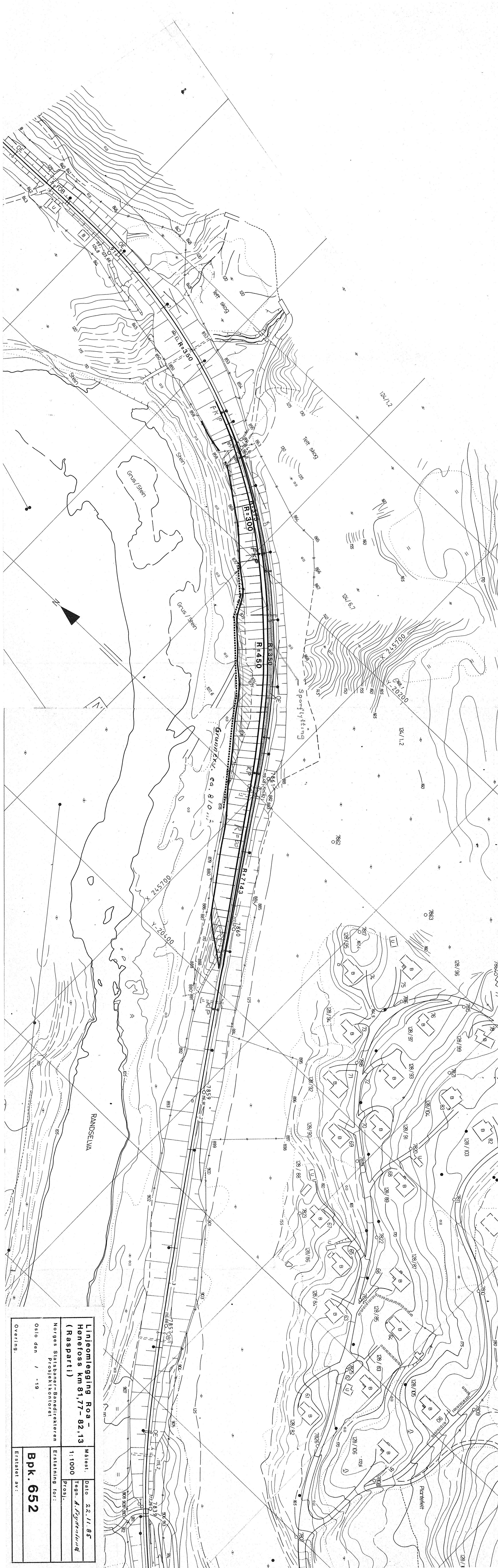
Finn Sætre

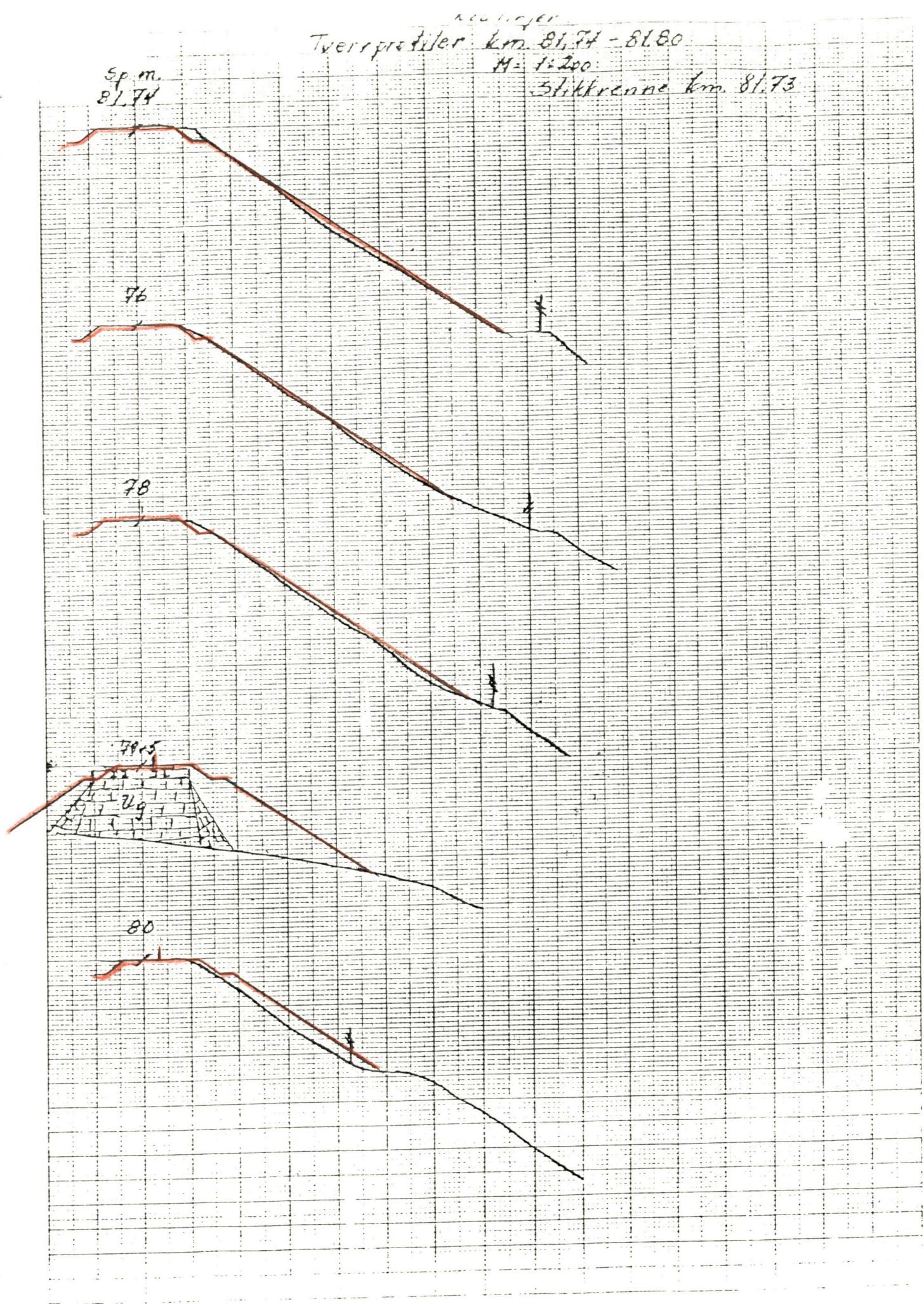
UTFORMING AV HØGE FJELLSKJÆRINGER

SKRANINGS HELLING (α)	SKRANINGS HØYDE (H m)	GRØFTENS BREDDE (B m)	GRØFTENS DYBDE (D m)
Vertikalt ca 85°-90°	5-10	3	1
	10-20	5	1.5
	> 20	6.5	1.5
4:1 til 3:1 (ca 75°)	5-10	3	1
	10-20	5	1.5
	20-35	6.5	2
	> 35	8	2
2:1 (ca 65°)	0-10	3	1
	10-20	5	2
	20-35	6.5	2+ gjerde
	> 35	8	3+ gjerde
4:3 (ca 55°)	0-10	3	1
	10-20	5	1.5
	> 20	5	2+ gjerde
1:1 (ca 45°)	0-10	3	1
	10-20	3	1.5+ gjerde
	> 20	5	2+ gjerde

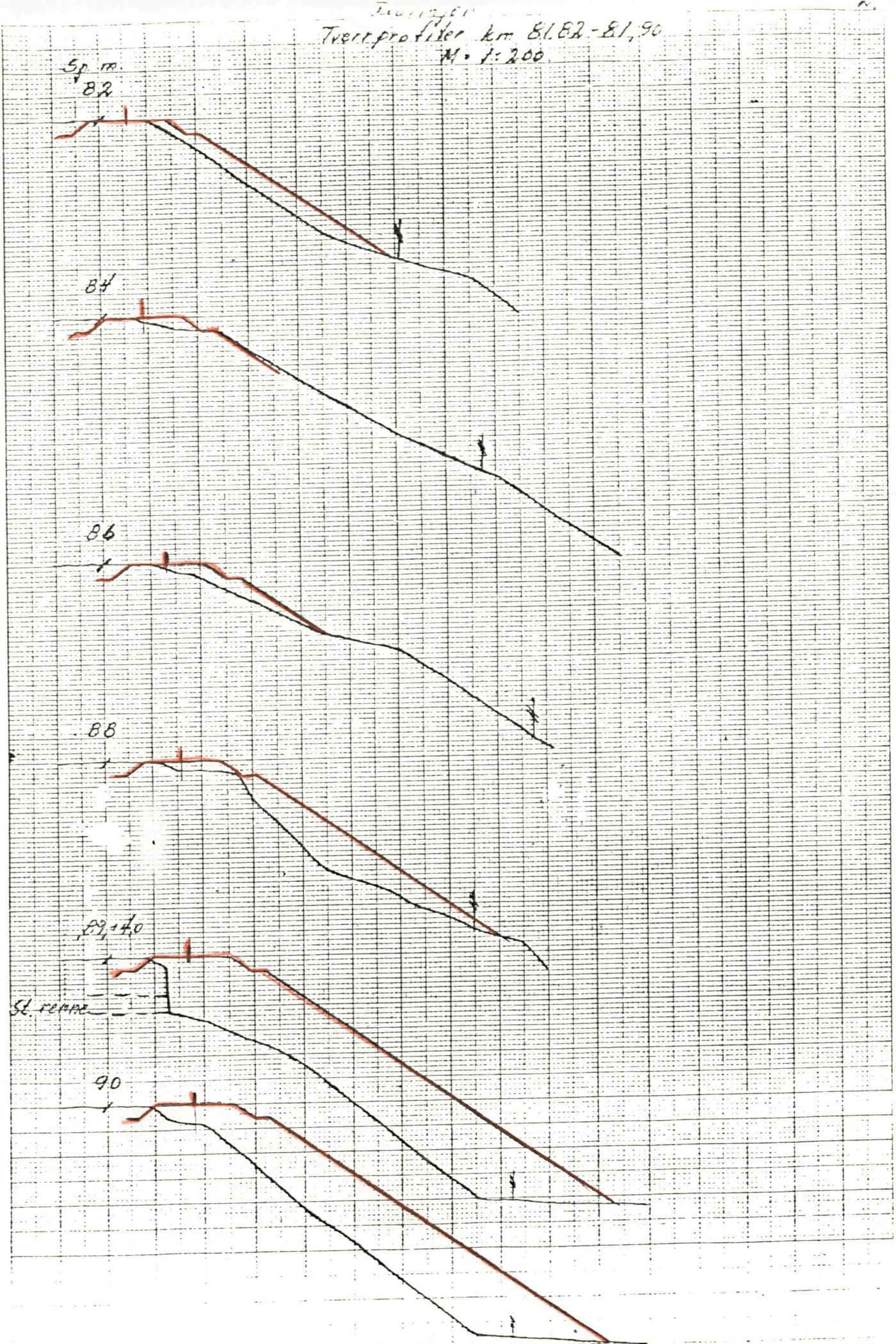

Bilag Gk 4295

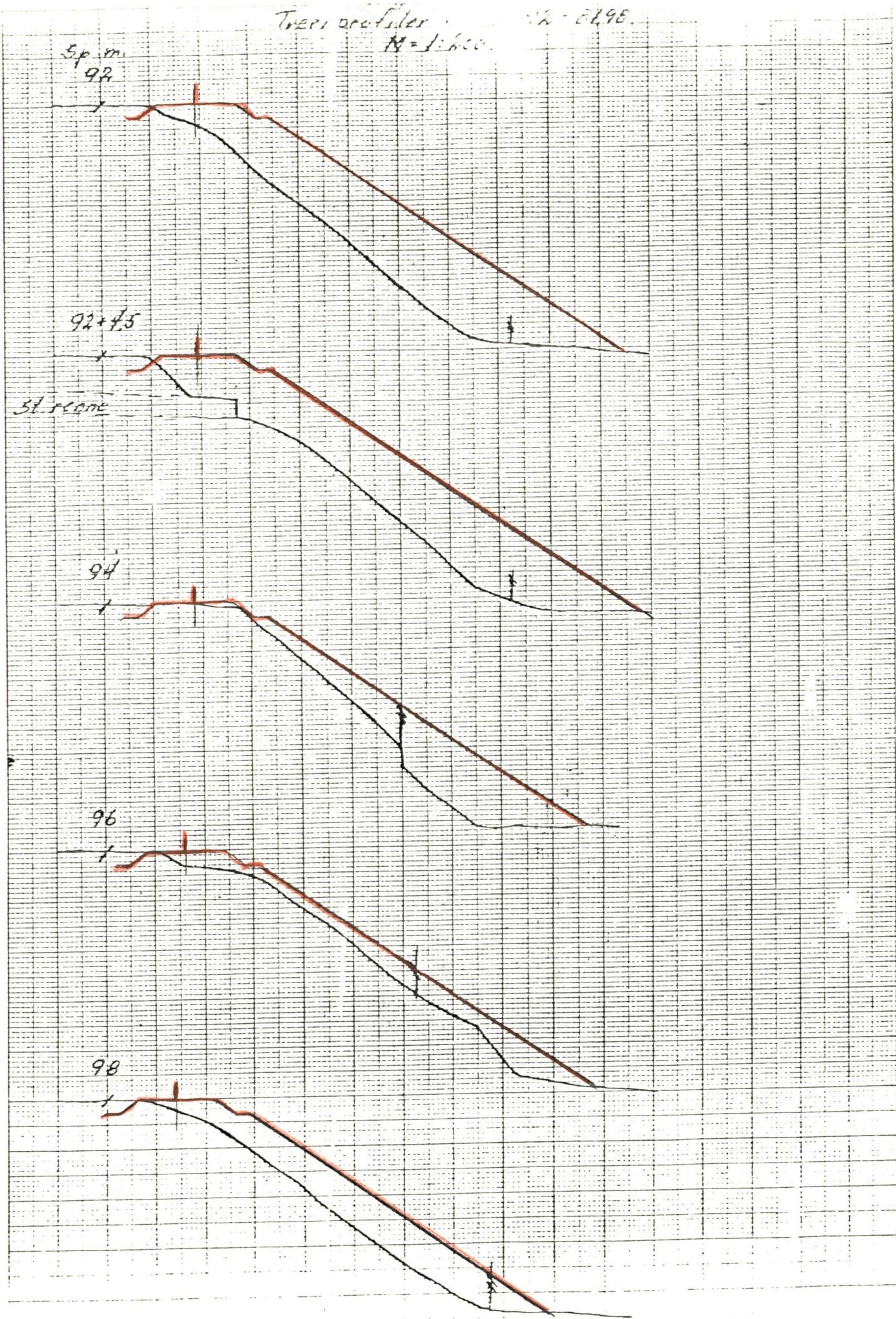

Hörelss 11/11/85
75

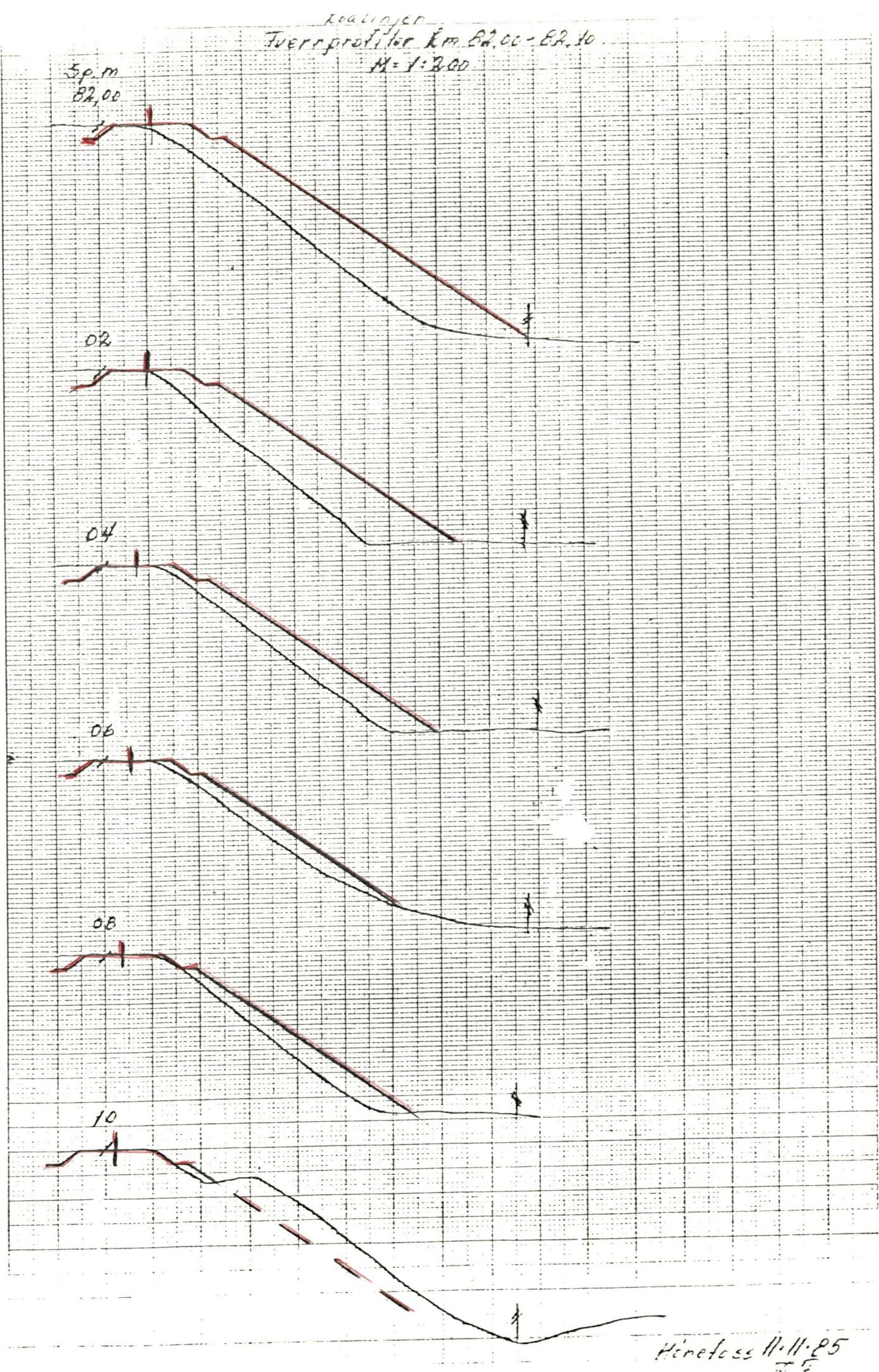
Hønefoss 11/11/85
F.F.

Höretess 11.11.85
ff

Koalition
Tverrprofiler Km 82,00 - 82,40.

M = 1:200

Høstosse 11.11.85
F.F.

MASSEBEREGNING

km 81,77

km 82,09

Profil km	Fylling m ³	Skjæring m ³	Avstand m	Fylling m ³	Skjæring m ³	MERKNAD
81,74	0					
,76	0					
,78	0					
,78+5	ug. (0)			15	15	
,80	2,0			20	53	
,82	3,3			20	33	
,84	0			20	14	
,86	1,4			20	136	
,88	12,2			14	390	
,89+4	43,5 St. renne			6	238	
,90	35,8			20	756	
,92	39,8			4,5	180	
,92+4,5	40,0 St. renne			15,5	479	
,94	21,8			20	346	
,96	12,8			20	326	
,98	19,8			20	428	
82,00	23,0			20	422	
,02	19,2			20	294	
,04	10,2			20	165	
,06	6,3			20	143	
,08	8,0			10	40	
,09	0			SUM	4458	

Gjenpart: Dc Drammen, avd.leder Ål,
Sgar, DB, Bgk, saken

Hval-Ras 4295

Norges Geotekniske Institutt
Postboks 40 Tåsen

0801 Oslo 8

Henvendelse til	Deres referanse	Saksreferanse	Dato
K. Sætre		1101/3.1.2.3 B/KnS	-4. DES. 1986

TRANSPORTSKADETE KASSASKAP RETTSSAK FOR STOCKHOLM TINGSRÄTT

Det henvises til telefonsamtale mellom overingeniør **Sætre**, NSB og geolog Grimstad, NGI den 25.11.86.

Saken gjelder skade på kassaskap grunnet togavsporing etter et steinras mellom Hval og Jevnaker stasjoner den 11.10.85. Statens Järnvägar er innstevnet for Stockholm Tingsrätt av Försäkringsaktiebolaget Atlantica.

NSB skal i samarbeid med Statens Järnvägar foreslå en sakkyndig for Stockholm Tingsrätt. Vedkommende må ha god kjennskap til norske geologiske forhold og til jernbane- eller veibygging.

Vi er takknemlige om en geolog ved NGI eventuelt kan påta seg oppgaven. Vi ser også gjerne alternative forslag til sakkyndige slik at retten får valgmuligheter.

9.12.85 dslle.

Gjenpart: Dc Oslo, Dc Bergen,
Bd, Sg, DB, saken

Bjrk.

Drammen distrikt

Henvendelse til	Deres referanse	Saksreferanse	Dato
D. Behrens	8014/81,650	1101/3.1.2.3/85R	-5. DES. 1985

TOG 5502 SPORET AV VED KILOMETER 81,9 MELLOM HVAL OG JEVNAKER
FREDAG 11.10.85

Vi viser til distriktets innberetning av 8.11.85.

I forbindelse med behandlingen av godsrekklamasjonssakene er det ønskelig med ytterligere opplysninger om raset og årsakene til dette.

Dette gjelder særlig i forhold til de reklamasjonssaker som behandles etter CIM hvor et vilkår for ansvarsfrihet for NSB er at skaden skyldes force majeure. I dette begrepet inngår underbegreper som uforutseelighet og uavvendelighet som sentrale momenter.

Det bes derfor redegjort for de ordinære visitasjonsrutiner på strekningen, og eventuelt om det i tiden før raset ble foretatt noen form for ekstraordinær linjevisitasjon. Videre bes opplyst om noen av våre tjenestemenn har merket seg uregelmessigheter ved rasområdet i forbindelse med regnværet forut for raset, eller i forbindelse med tidligere regnvær/andre klimatiske påvirkninger.

Også grunnforholdene på stedet bes beskrevet og distriktets erfaring med denne type grunn bes fremstilt. Eventuelt bes beskrevet hvilken erfaring distriktet har med denne typen grunn andre steder. Det bes også opplyst hvorvidt omlegging av linjen har vært vurdert før raset kom.

Endelig bes opplyst om stikkrennene på stedet var åpne, og om distriktet mener at et slikt ras kunne forutsees på noe som helst måte.

I så fall bes også opplyst hva som evt. kunne vært gjort for å hindre utrasing eller på annen måte avverge uhell.

Gjenpart: Bgk, Jøb, saken.

Distriktsjefen

DRAMMEN

Henvendelse til

Jø Berge

Deres referanse

8014/81,650 Tio
8.11.85

Saksreferanse

66/2-85 D/Jøb

Dato

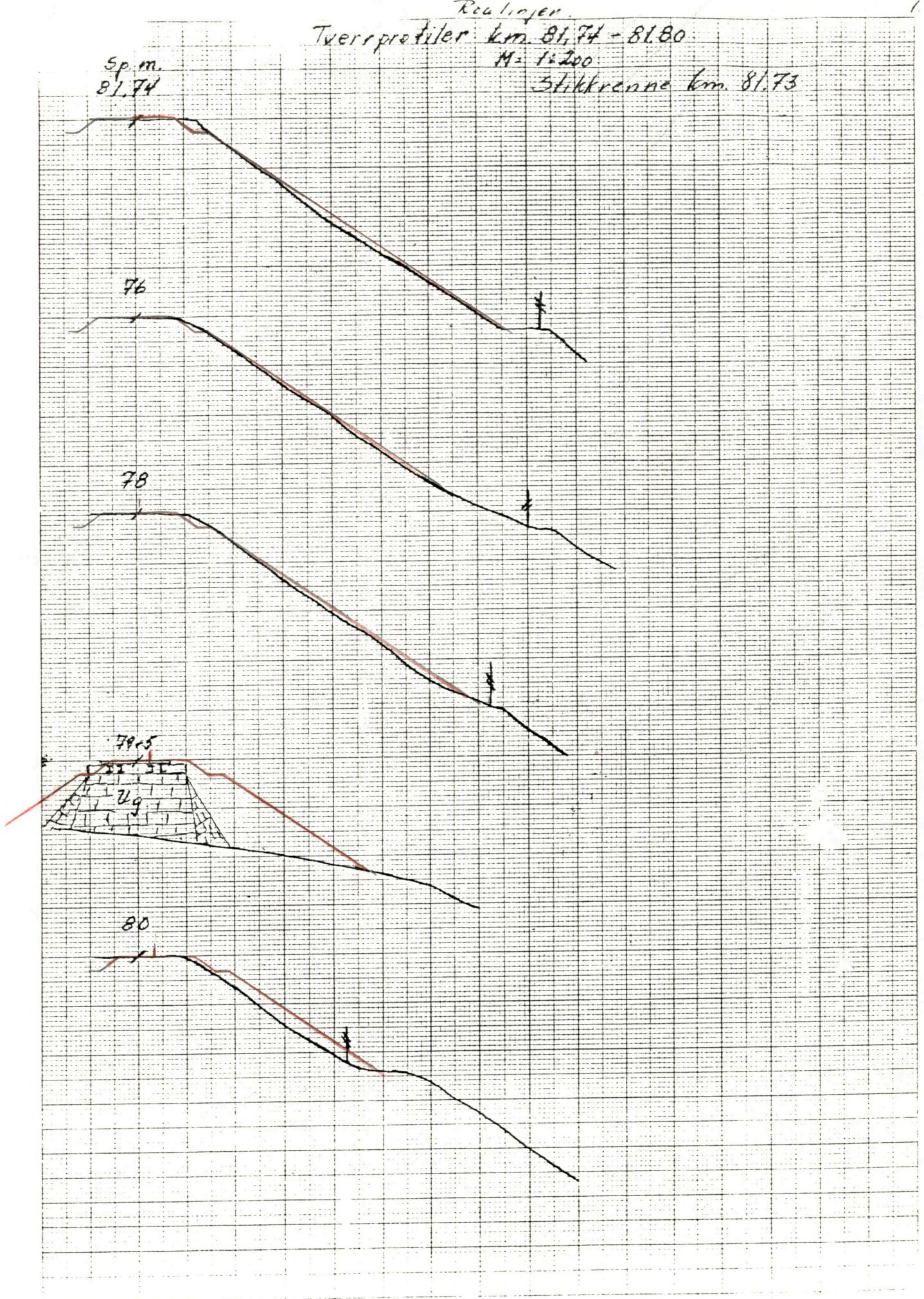
28.NOV.1985

TOG 5502 SPORET AV VED KM 81,9 MELLOM HVAL OG JEVNAKER
FREDAG 11.10.85

Vi har bemerket hendelsesforløpet, og er enig i at verken
NSB eller dens personale kan bebreides for det inntrufne.

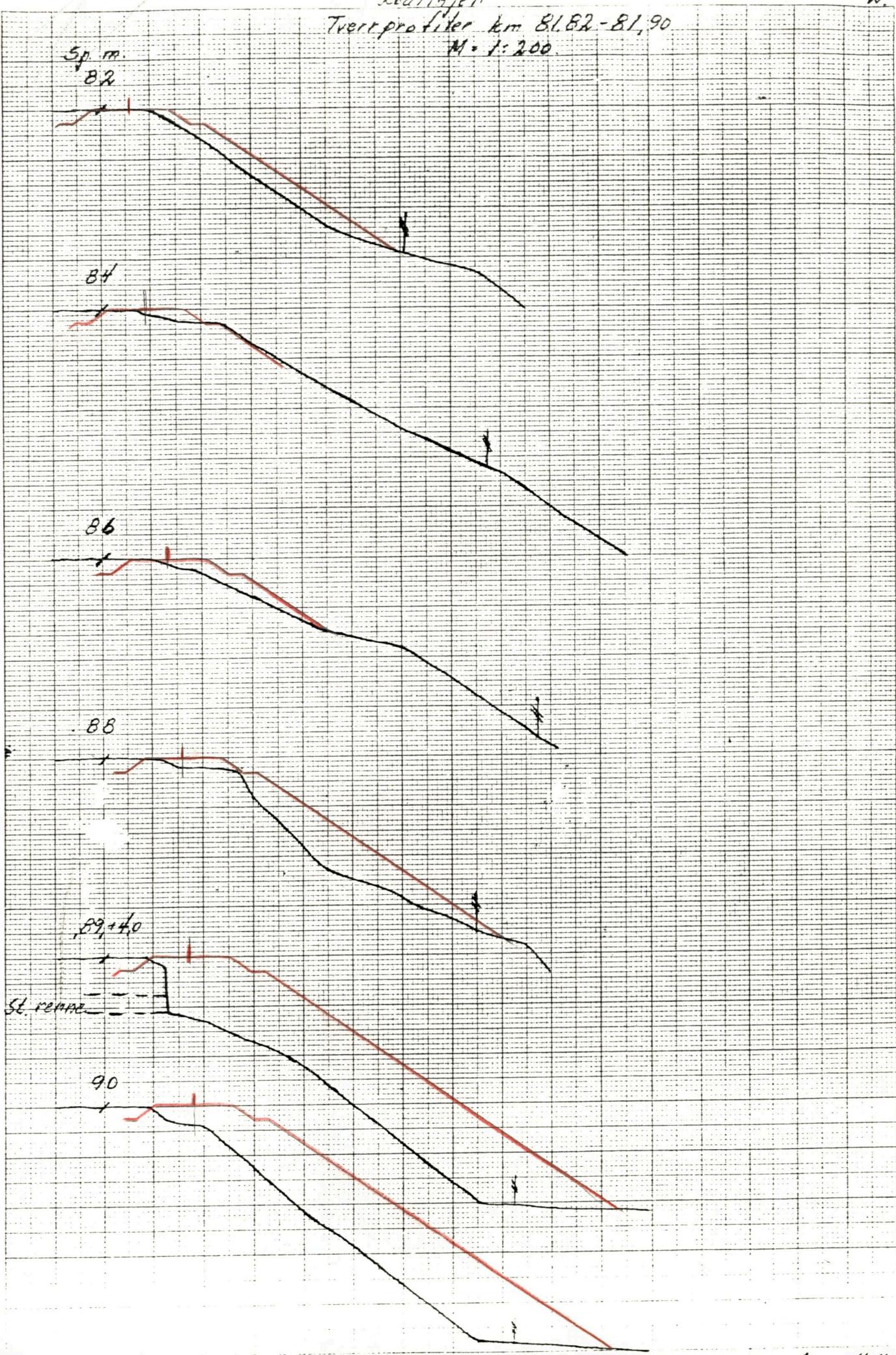
Når det gjelder sikringstiltak på dette stedet, så kan vi
opplyse at man ved Baneavdelingen holder på med å utarbeide
en rapport om dette, og man vil komme tilbake til saken
så snart rapporten foreligger.

Vedlegg: En del

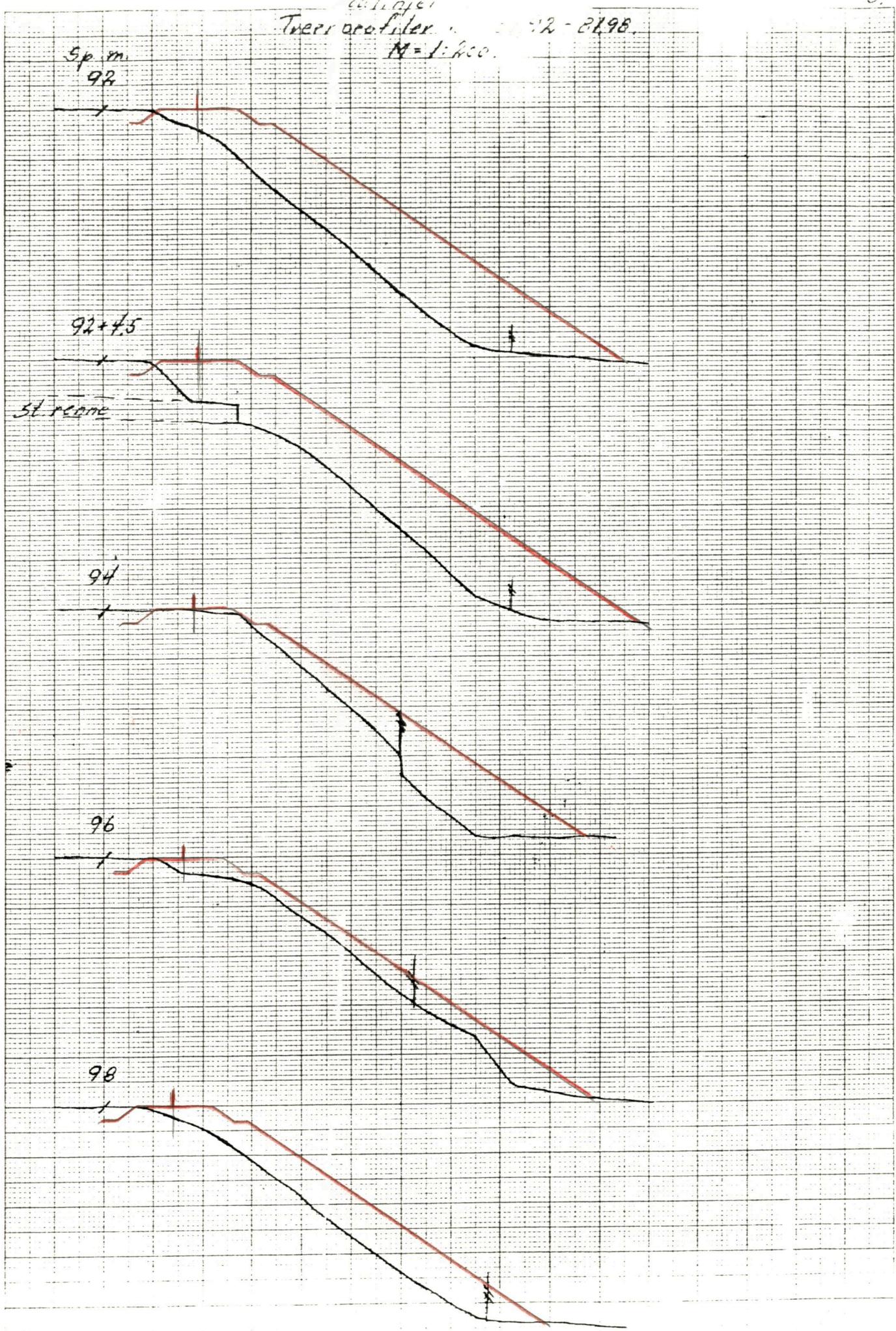

Høst 55 11/11/85
J. S.

Realisert
Tverrprofiler km 81,82 - 81,90
M: 1:200

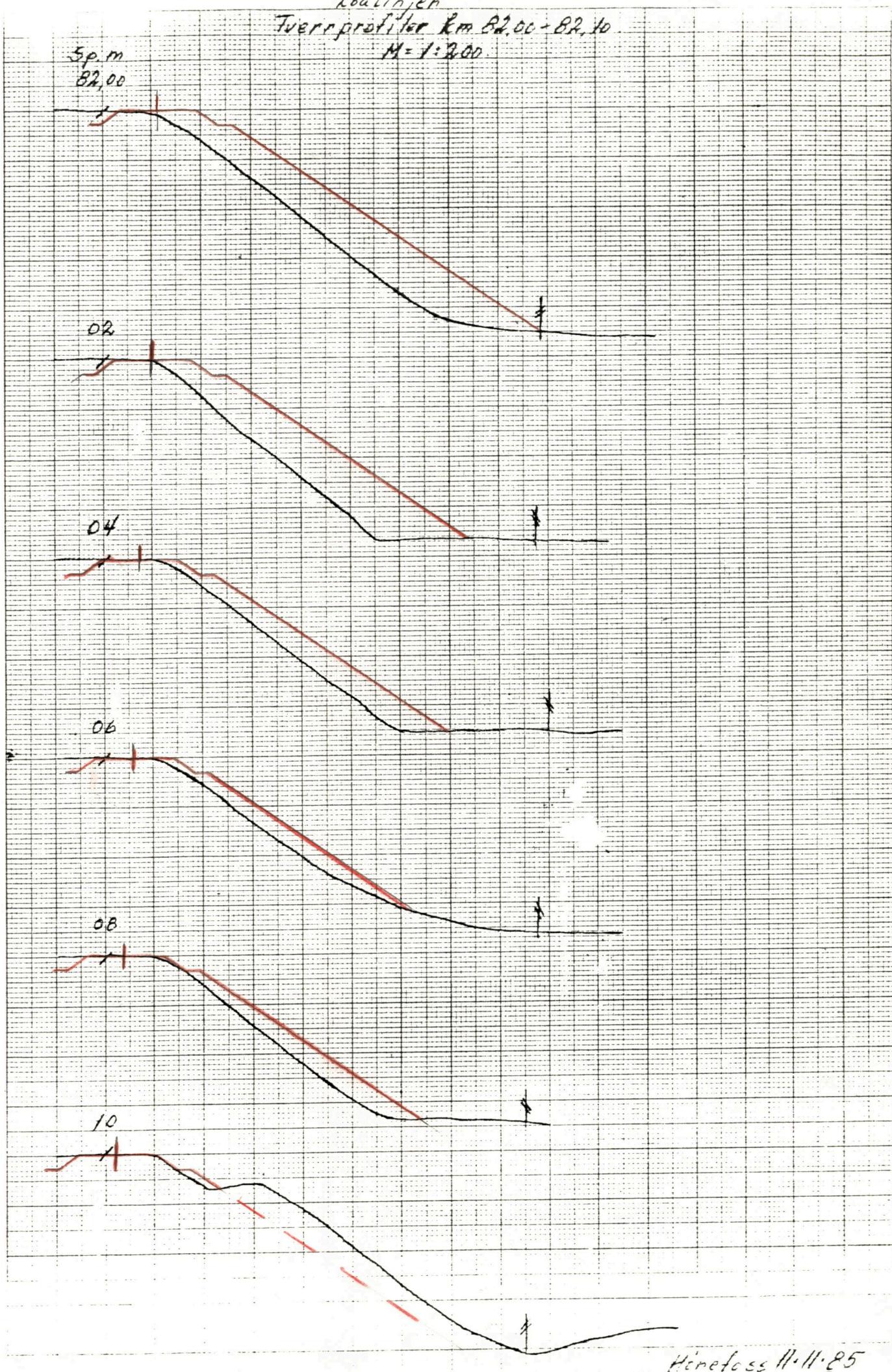

Hønefoss 11/11/85
FJ

Höhefoss 11.11.85
ff

Røalinen
Tverrprofiler Km 82,00 - 82,40
M = 1:200

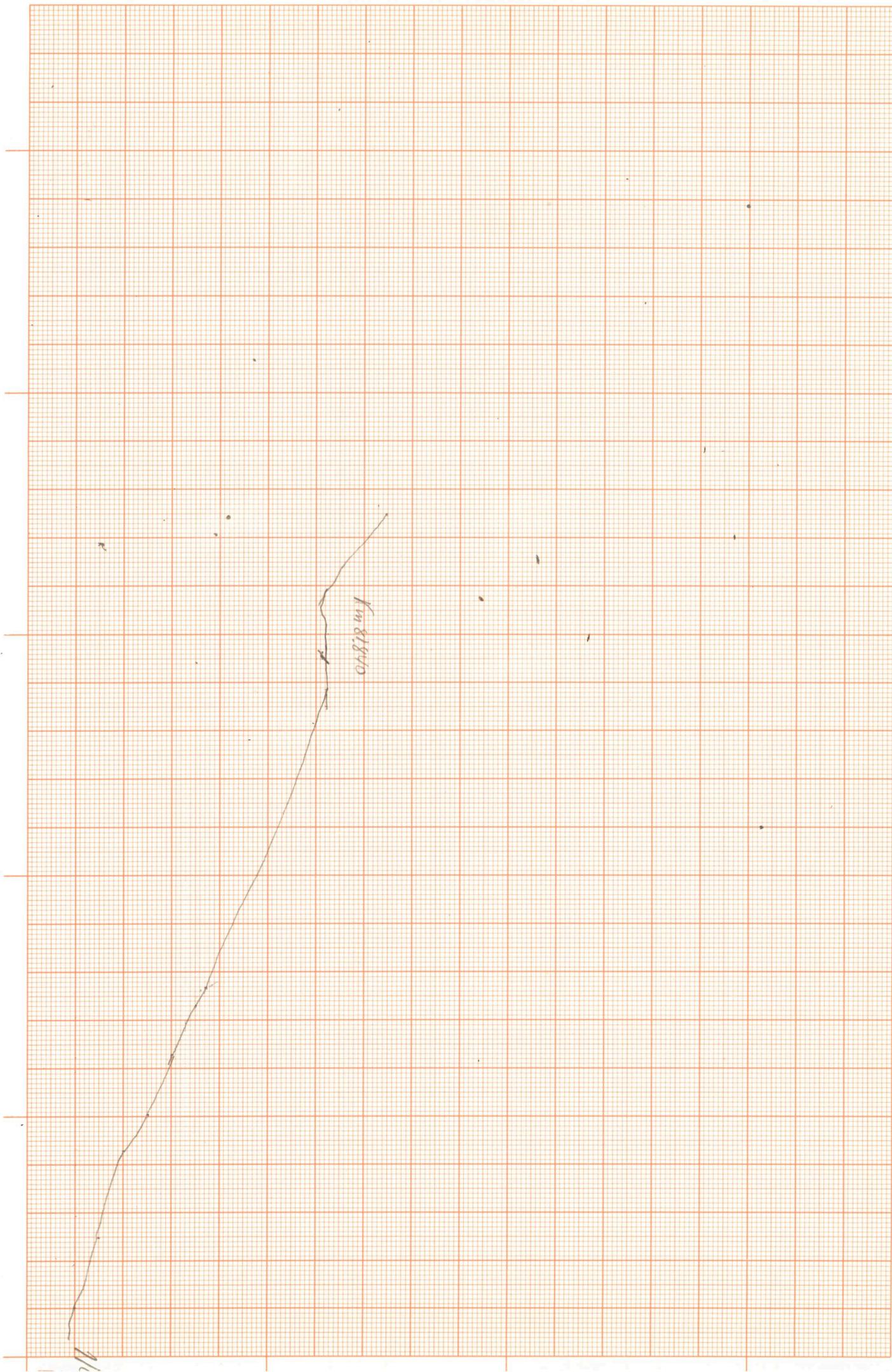

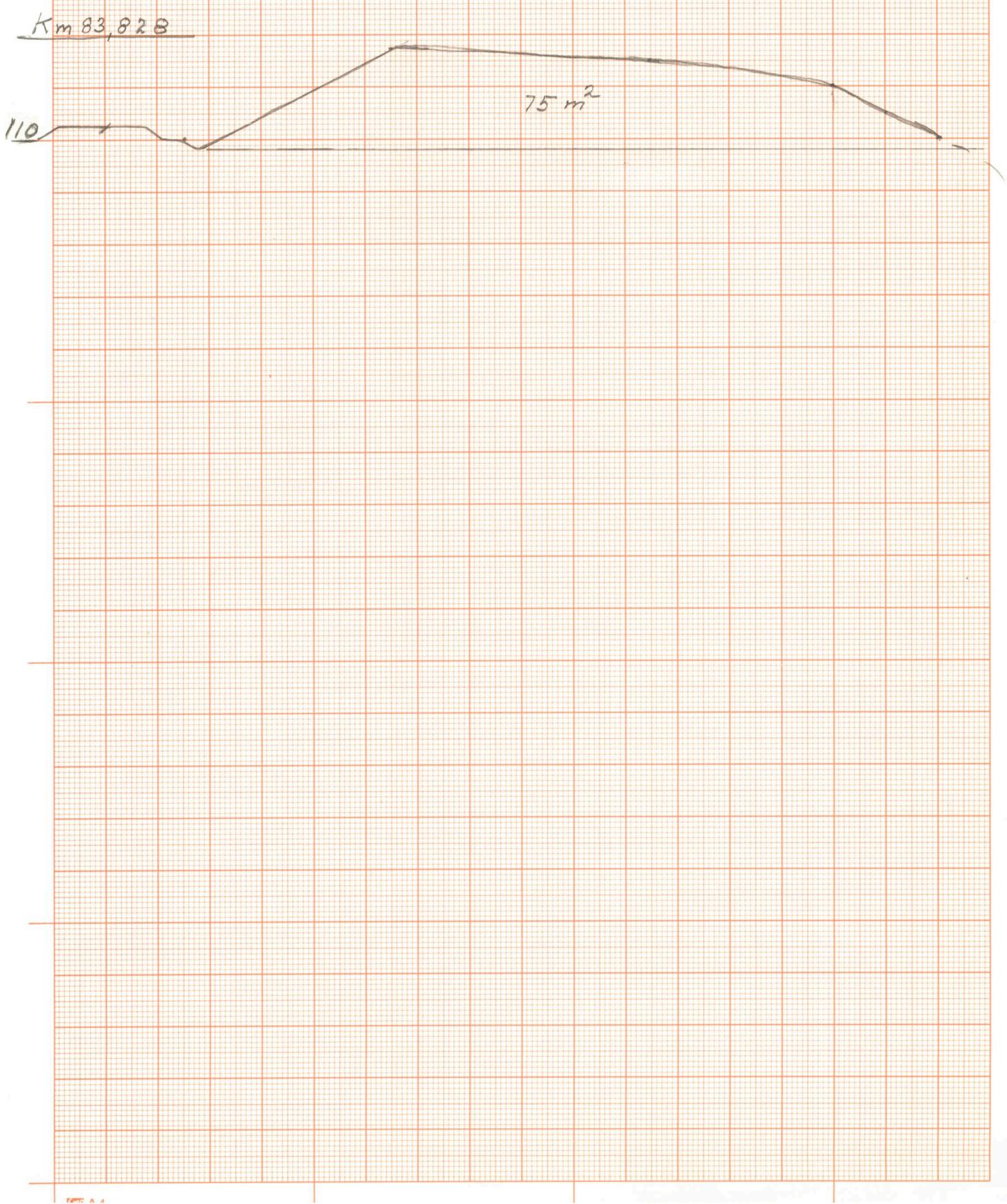
Hønefoss 11.11.85
F.F.

MASSEBEREGNING

km 81,77 km 82,09

Profil km	Fylling m ²	Skjæring m ²	Avstand m	Fylling m ³	Skjæring m ³	MERKNAD
81,74	0					
,76	0					
,78	0					
,78+5	49. (0)					Skal ug. fylles igjen til det i tillegg gå med ca. 140 m ³ fyllmasse.
,80	2,0		15	15		
,82	3,3		20	53		
,84	0		20	33		
,86	1,4		20	14		
,88	12,2		20	136		
,89+4	43,5 St. renne		14	390		
,90	35,8		6	238		
,92	39,8		20	756		
,92+4,5	40,0 St. renne		4,5	180		
,94	21,8		15,5	479		
,96	12,8		20	346		
,98	19,8		20	326		
82,00	23,0		20	428		
,02	19,2		20	422		
,04	10,2		20	294		
,06	6,3		20	165		
,08	8,0		20	143		
,09	0		10	40		
	SUM			4458		

STATENS JÄRVÄGAR

Juridiska enheten

Attending officer, tel - Responsable, tél - Sachbearbeiter, Ruf
08-7623002

Eijenbach

Gk 4295

Date - Date - Datum

1987-03-06

Your letter - Votre lettre - Ihr Schreiben

Our ref - Nos réf - Unsere Zeichen

CJUR. 86-034
Your maj. Dr. L. M. Hovedadm.
Innkr. 10 MARS 1987
Nr. 1013.12.3

Förstekonsulent Didrik Behrens
NSB Hovedadministrasjonen
Postboks 9115, Vaterland
N-0134 Oslo 1
NORGE

F. Hu. Kann du das jetzt
am phl 1 oog 3.

Ang. pht 3, Bor det være en fra Drammen?

Transportskadade kassaskåp - Er ref 1101/3.1.2.3 A/DB

Ett första förberedande möte har nu hållits vid domstolen. Domstolen hade inte lust att utse någon sakkunnig utan jag fick åtaga mig att skaffa den utredning som behövs.

Det som behövs och som jag behöver hjälp från NSB med är föliande:

1) En tydlig skiss eller karta som visar förhållandena på rasplatsen, eventuella förstärkningar av slänten, gränserna för järnvägens område, var stenskredet har börjat och hur omfattande det var. Gärna några fotografier.

2) Ett utlåtande från någon av de tidigare föreslagna geologerna efter besiktning av rasplatsen. Utlåtandet bör framför allt ange hur stor risken är för ras vid de geologiska förhållanden som råder på platsen samt möjligheterna att förutse och förebygga ras av denna storleksordning.

3) Uppgift om en NSB-man eller kvinna som kan uttala sig om hur man från NSB har sett på risken för ras och vad man har haft för rutiner för besiktning av banan m m. (Välj någon som skulle tycka att det vore trevligt med en resa till Stockholm i höst.)

Vid geologens besiktning vill vår motpart vara med för att kunna sätta frågor. Den man som jag därför ber Er kalla till besiktningen heter

Harald Solli
Atlantica A/S
Postboks 1798
Vika
01 22 Oslo te

Det är naturligtvis bra om NSB:s man eller kvinna (enligt 3 ovan) är med vid besiktningen.

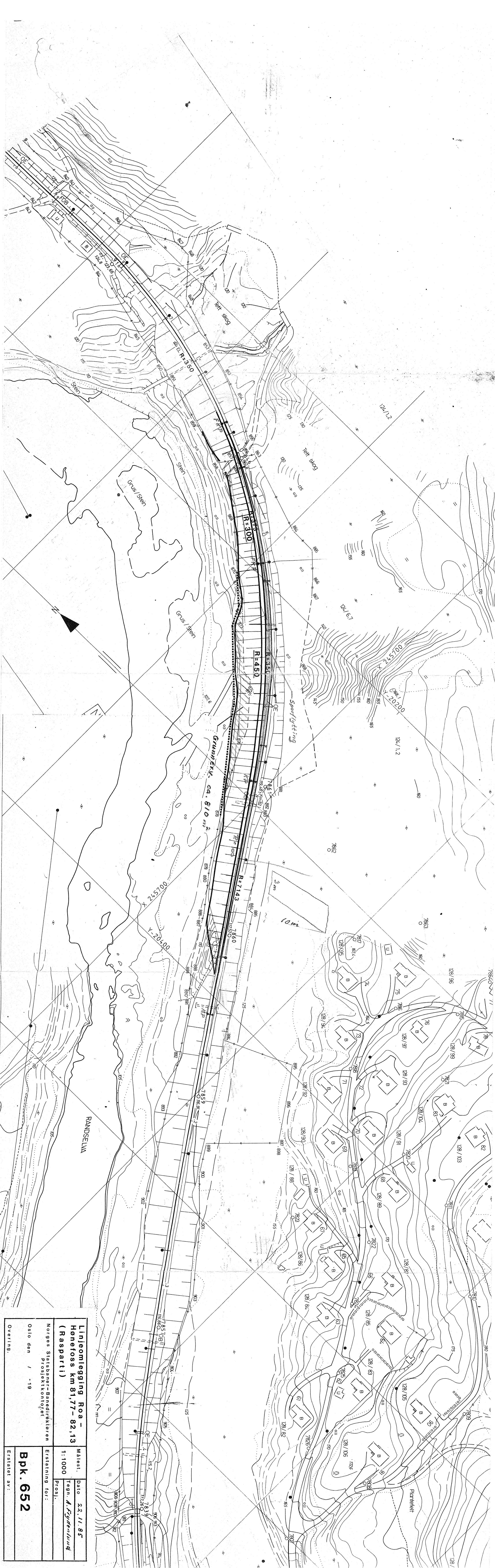
Vintern är fortfarande bister och jag inser att det dröjer ett tag innan någon besiktning kan göras. Domstolen vill helst ha materialet före den 4 maj, men om inte det går måste jag i vart fall då kunna ge domstolen besked om när materialet kommer.

Jag kan också nämna att jag, mot bakgrund av ett brev av den 13 mars 1986 från funksjonsleder R Toppen vid NSB till Atlantica, har godtagit Atlanticas värdering av skadan.

Jag ser fram emot att få höra ifrån Er inom en tämligen snar framtid.

Med vänlig hälsning

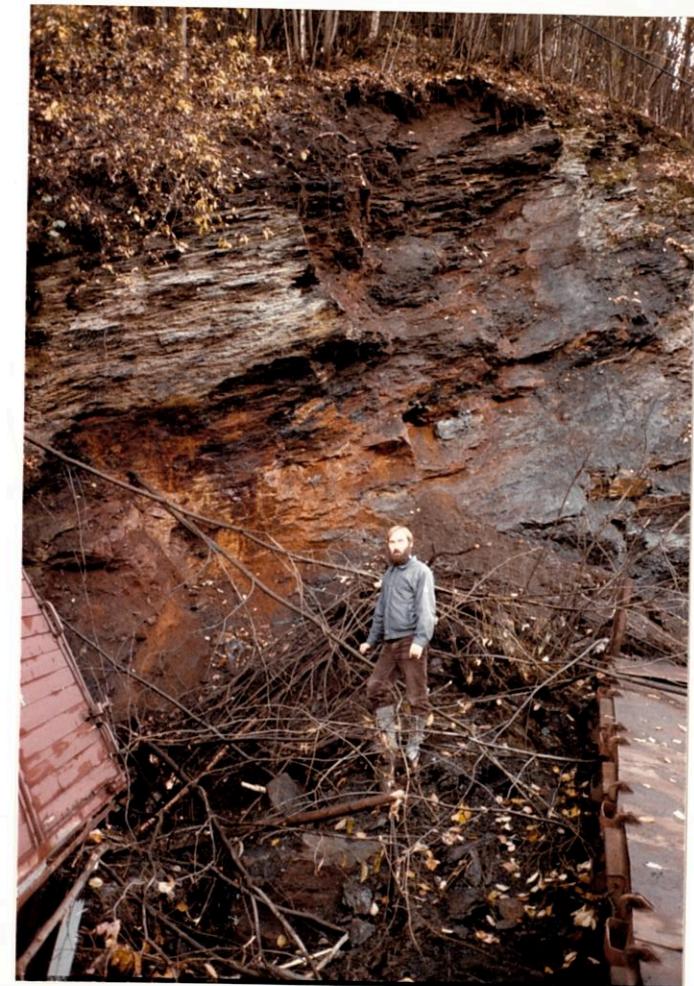

Anders Iacobaeus

t.	Dato	22.11.85
	Tegn.	<i>A. Frydenlund</i>
	Prosi:	
bet av:	tning for:	

FRONT PLOG.

LØSNEOMRÅDE.

Km 81.9.

ROA-HONEFOSS

11/10-1985

Ausporing ca kl 04

1 lok + 6 vogner

Sætre

Kan du ringe 29.6.059

Svein Frode Nilsen:

Det gælder befaringer
imorgen (kan er Atlanticus
møn.)

Symone Frederiksen

Notat 29.04.87 *FH*

Ras ved Viul 11 okt 1985 - skade på kassaskap

Det henvises til brev fra Statens Järnvägar, Juridiska enheten datert 6 mars 1987.

Punkt 1 i brevet.

Geoteknikk- og Brukontoret har laget en kartskisse med profil over rasstedet.

Det kan også nevnes at befaring av rasstedet ble foretatt den 23 april 1987 med følgende deltagere:

Overingeniørene Sætre og Huseby fra Geoteknikk og Brukontoret. Geolog Løsset fra Norges Geotekniske Institutt, linjevisitor Syversen fra NSB og sivilingeniør Svein Frode Nilsen fra eget firma (oppnevnt av forsikringselskapet).

Punkt 2 i brevet.

Man får avvente uttalelse fra geolog Løsset fra Norges Geotekniske Institutt.

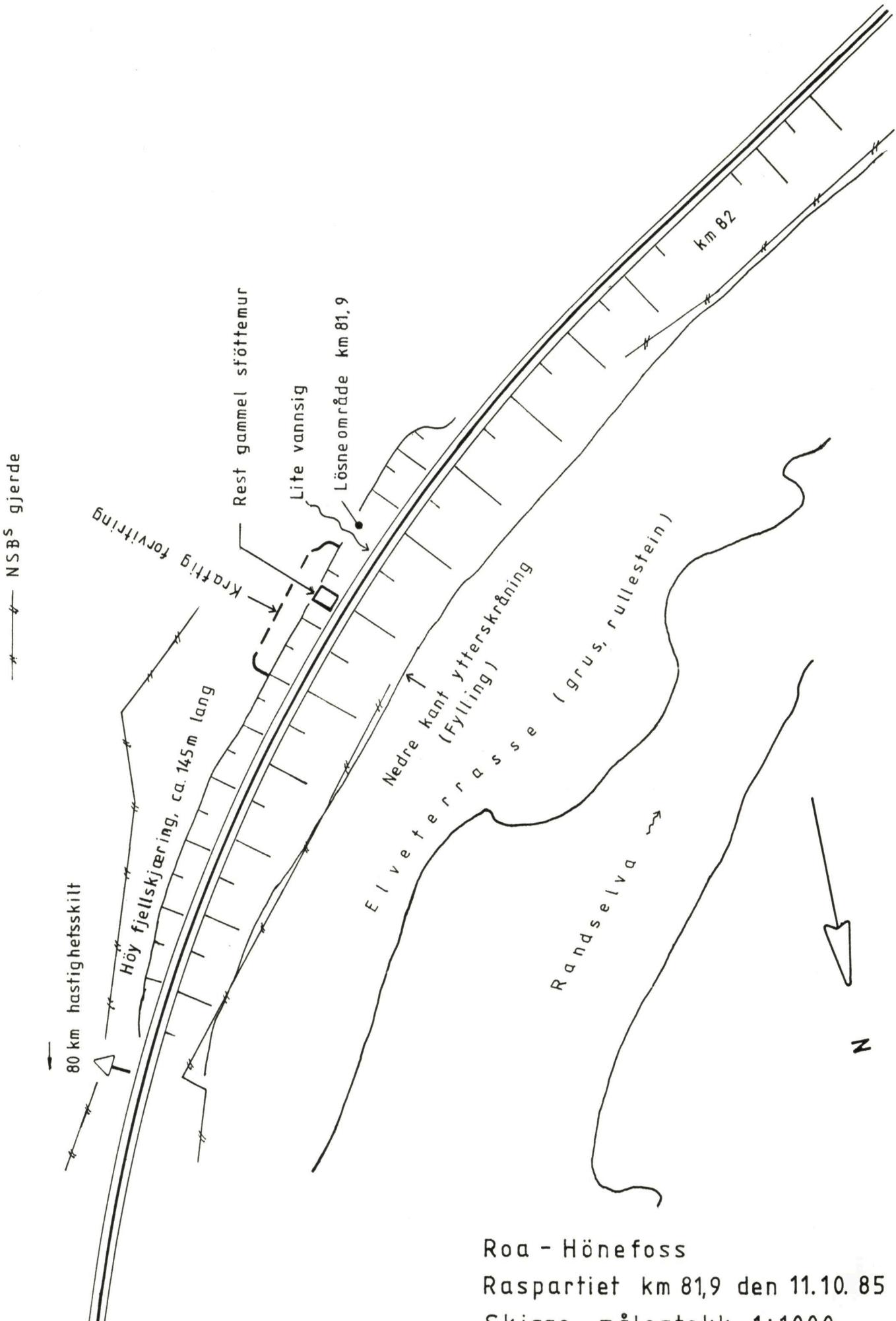
Punkt 3 i brevet.

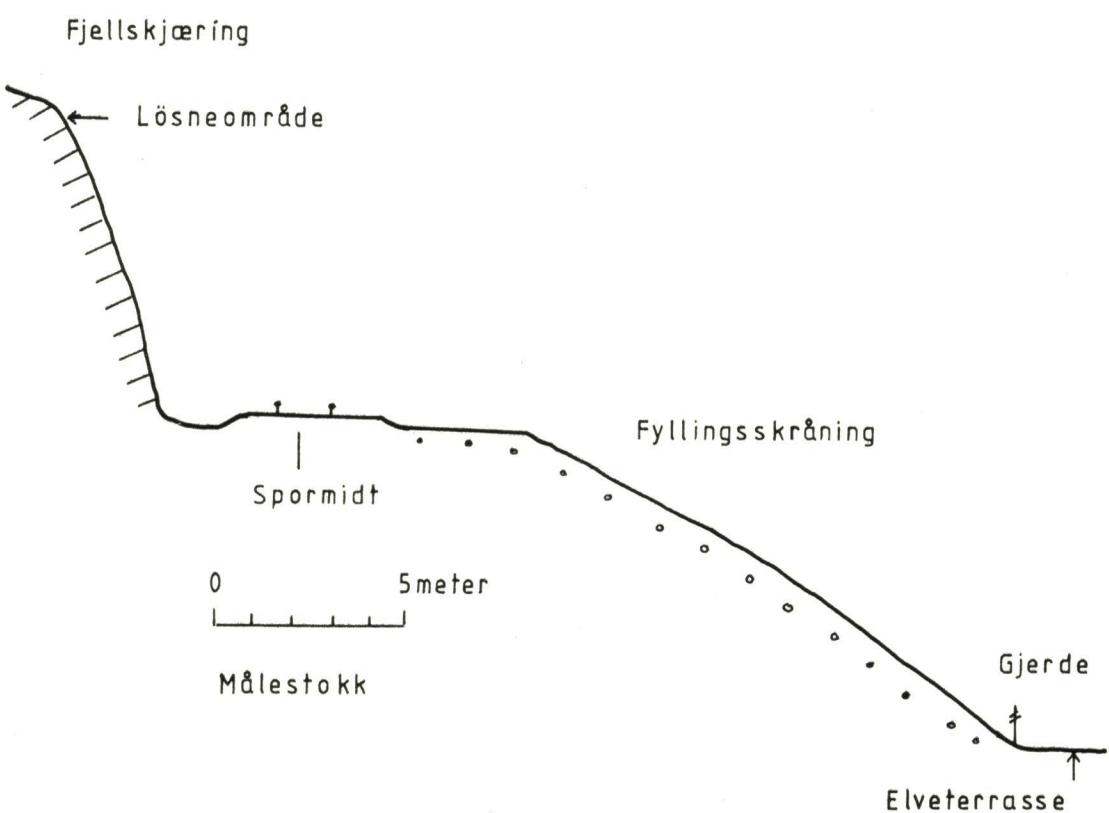
Det blir opp til Drammen distrikt å ta seg av denne saken.

Ad størrelse og omfang av raset: Se Gk-rapport datert 24.06.86

Vedlegg

- 1 kartskisse
- 1 profil

Roa - Hønefoss
Raspartiet km 81,9 den 11.10.85
Profil

Notat 29.04.87

FHu

Ras ved Viul 11 okt 1985 - skade på kassaskap

Det henvises til brev fra Statens Järnvägar, Juridiska enheten datert 6 mars 1987.

Punkt 1 i brevet.

Geoteknikk- og Brukontoret har laget en kartskisse med profil over rasstedet.

Det kan også nevnes at befaring av rasstedet ble foretatt den 23 april 1987 med følgende deltagere:

Overingeniørene Sætre og Huseby fra Geoteknikk og Brukontoret. Geolog Løsset fra Norges Geotekniske Institutt, linjevisitor Syversen fra NSB og sivilingeniør Svein Frode Nilsen fra eget firma (oppnevnt av forsikrings-selskapet).

Punkt 2 i brevet.

Man får avvente uttalelse fra geolog Løsset fra Norges Geotekniske Institutt.

Punkt 3 i brevet.

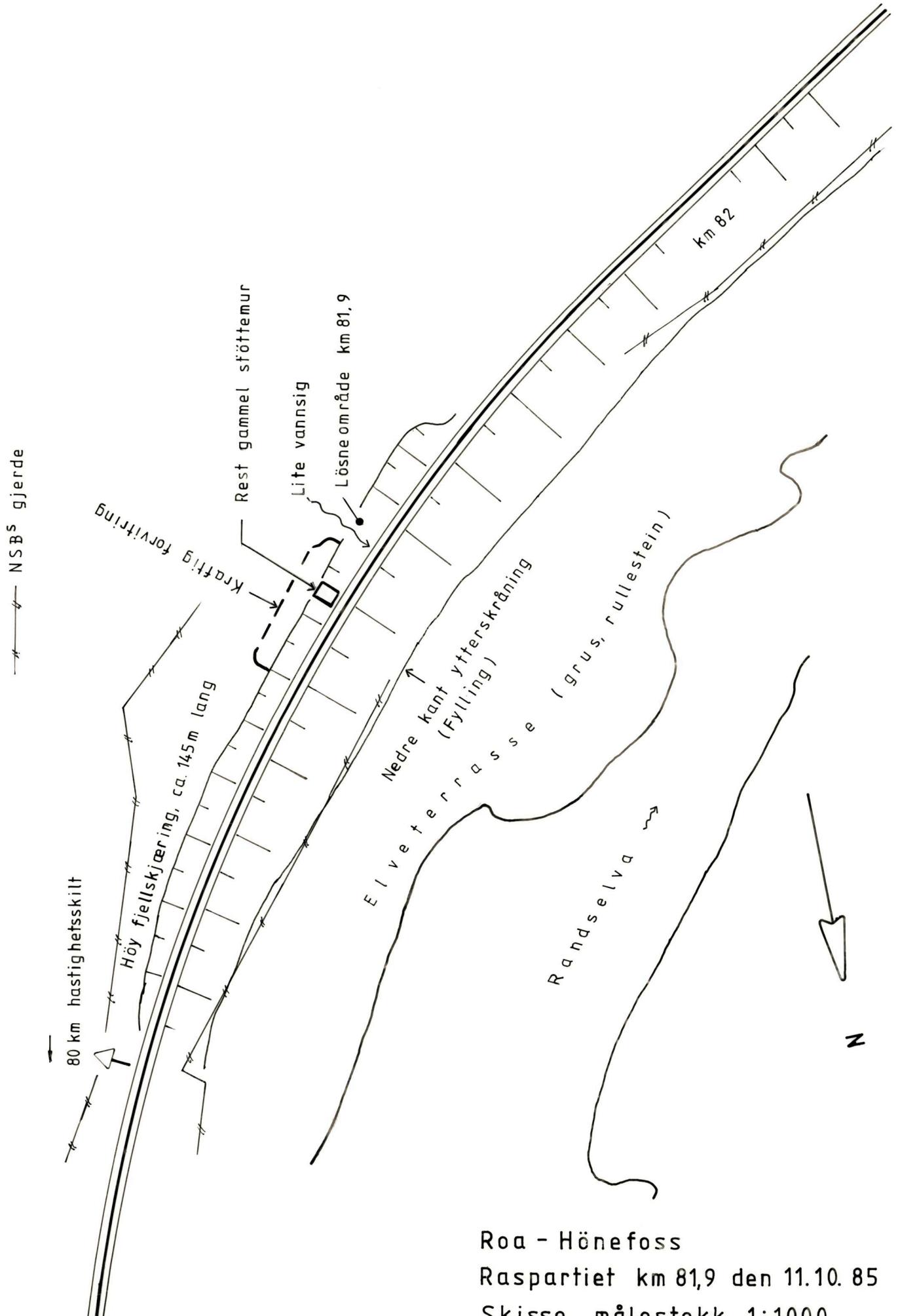
Det blir opp til Drammen distrikt å ta seg av denne saken.

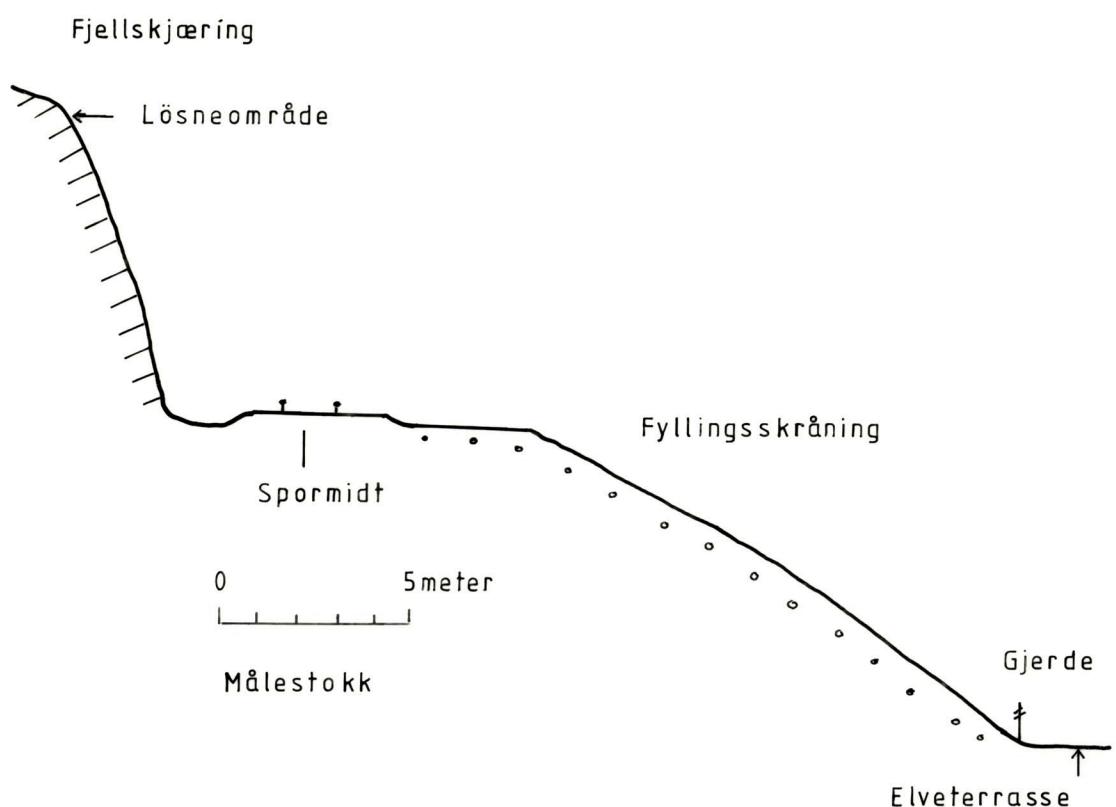
Ad størrelse og omfang av raset: Se Gk-rapport datert 24.06.86

Vedlegg

1 kartskisse

1 profil

Roa - Hønefoss
Raspartiet km 81,9 den 11.10.85
Profil

Flyttning av spesial Kvalinjus. Km. 819
Akt 1.

Slektjordene av omriss 4500 - m²

3 groms i Sæped	pr. 57000.-
Bræremasten. Brøyt	" 10 0000.-
Birk og lukefors	" 10 0000.-

Flamming

2 groms i Sæped	" 38 000.-
Bjællebæk. egen masten	

Følgningelse av Slekthuset

18.-an. Vinses iov	90 000.-
Præcis	7600.-

Egen arbeid

Reining av spesial	" 30 400.-
Slektbækket 600:- m ²	" 32 400.-

Gjordelings

7 stk. tunneler	10 500.-
Præcis	" 20 000.-

Janies arbeider

Flyttning av bækket	" 15 000.-
Spredt 150:- an	" 15 000.-
Eggejernsledestaffelne	" 20 000.-
Kunnskapsværelse. oppmeling	" 5 000.-
	<u>Fr. 459 900.-</u>

Underskrift er ikke sett med, da vi må
ha betingträie des libretti. Enigst 8/2-85.
F. F. Randers.

up
Fars. V.F. Frydenlund.
d'fodd.

Det har sett opp et overstod
når det gildes alt I
Alt 2 eit i alle tilfeller
blei mye dyreste.

6
Pr 85.
Veg Sandus,

Alt. I Flytte sporet

Tilkjøring av fyllmasser 4500 m³ á kr = 40 kr/m³ = 180 000,-

Planering

Ug. flyttes på nåv. fundament (Personalkostn.)

Forlenge stikkrenner - 3 stk.

Pukkballast - Masseskifting.

Legge nytt spor - Bakse nåv. spor (Pers. kostn.)

Flytte kjørledn. - Flytte 7 stolper

Flytte kabel langs fyllingsfot

Flytte gjerde L: ca. 150 m

Erosjonsbesk. fyllingsfot (Doses fra elvebredden)
Utføres av militare?

Grunnerv. ca. 810 m² = 3 = 2500,-

12 - prisokn i forh til
81

Alt. II Sprunge bort fjell ca. 3 m Bredde

Fjellsprenging - (3 · 10 · 180) = 3600 m³ 140 · 1,2 = 604800,-

Bortkjøring av sprengt fjell = 3600 m³ 17 · 1,2 = 73440,- kr

Fjellrens og sikring (10 · 180) = 1800 m² · 25 kr = 45000,-

Grøfting åpne 200 35 kr/cm 7000,-

Kjørleddning

Grunnerverv ca. 300 m² · 2 1000,-

Stikkrenne forl. 2+2=4m forl · 1500 kr/cm = 6000,-

33/63

737 240

Norges Geotekniske Institutt

Norwegian Geotechnical Institute

NSB/Statens Jernvegar
Postboks 9115 Vaterland
0134 Oslo 1

NSB Hovedadm.
Innk: 2 JULI 1987
Nr. 7101/3-1

FAKTURA
Invoice

Nr. 10772

JK-Moe
K. Sætre/H. Hartmark

Debetor nr.
Client No.

D 12148

Vår ref.
Our ref.

BKj/hc

Deres brev av
Your letter of

04.12.86

Dato
Date

30.06.87

86657.0 VURDERING AV RAS I ALUNSKIFER I FORBINDELSE
MED RETTSSAK

Befaring og rapport i april 1987.

Avregning for tiden uke 50/86 - 22/87

1. Arbeid, vedl. 1
2. 3% for kopiering etc.

kr. 16.195.-
" 485.-
<hr/>
kr. 16.680.-
=====

AVGIFTSFRITT

VEDLEGG TIL FAKTURA

10772

86657 VURDERING AV RAS I ALUNSKIFER I
FOBINDELSE M RETTSAK

866570 JERNAKER

SENIORINGENIØR EG	8650	1.0	360.0	360.00
SENIORINGENIØR EG	8715	1.5	390.0	585.00
LØSET, FREDRIK	8717	12.0	420.0	5 040.00
LØSET, FREDRIK	8718	12.0	420.0	5 040.00
KJÆRNSLI, BJØRN	8718	2.0	480.0	960.00
JOHANSEN, RAGNVALD	8718	1.5	230.0	345.00
NOR, KARI SYNNØVE	8718	1.5	230.0	345.00
HARALDSEN, INGAR	8718	2.5	230.0	575.00
LEID SEKRETÆR	8718	3.5	230.0	805.00
LØSET, FREDRIK	8719	4.0	420.0	1 680.00
ROBSAHM, ANNE-MARIE	8719	2.0	230.0	460.00
SUM HONORAR KR.				16 195.00
3% OG 5% PASLAG	8722			485.00

Norges Geotekniske Institutt

Norwegian Geotechnical Institute

NSB/Statens Jernvegar
Postboks 9115 Vaterland
0134 Oslo 1

FAKTURA *Invoice*

Nr. 10772

Deres ref. <i>Your ref.</i>	Debetor nr. <i>Client No.</i>	Vår ref. <i>Our ref.</i>	Deres brev av <i>Your letter of</i>	Dato <i>Date</i>
K.Sætre/H.Hartmark	D 12148	BKj/hc	04.12.86	30.06.87

86657.0 VURDERING AV RAS I ALUNSKIFER I FORBINDELSE
MED RETTSSAK

Befaring og rapport i april 1987.

Avregning for tiden uke 50/86 ~ 22/87

1. Arbeid, vedl. 1
2. 3% for kopiering etc.

kr. 16.195.-
" 485.-
<hr/>
kr. 16.680.-
=====

AVGIFTSFRITT

KnS 15/4 87 Dette notaet er sendt underhånden for å nå adressatene i tide.

Sak nr 1101/3.1.2.3

Kopi: Bi, Bm Hønefoss, FHu, KnS, JK

Vedlegg I kopi av brev Dc Drammen

Skade på kassaskap etter ras ved Viul 11 okt. 1985.

Det er ankommet et brev fra SJ juridiske avdeling til HAD angående skade på kassaskap etter raset ved Viul 11 okt 1985. Kopi av brevet er vedlagt. Som det fremgår ønsker de bistand for oppklaring av saken.

Punkt 1)

En skisse av rasområdet som nevnt i brevet, kan EGG (Geoteknisk kontor) ta seg av.

Punkt 2)

SJ har godtatt Geolog Fredrik Løset NGI som sakkyndig for retten. Befaring av rasstedet vil bli foretatt av de sakkyndige og NSB s representanter. Tidspunktet er fastsatt til :

Torsdag 23/4 1987 kl 10.30. Oppmøte Hval Stasjon.

Fra Had vil møte :

Geolog F. Huseby

O.ing. K. Sætre

Fra NGI vil møte :

Geolog F. Løset

Fra Forsikringsselskapet vil møte :

Geotekniker Svein Frode Nielsen, Oslo.

Det er ønskelig at Baneingeniør og Banemester på stedet møter opp til denne befaringen.

KnS 15/4 87 Dette notaet er sendt underhånden for å nå adressatene i tide.

Sak nr 1101/3.1.2.3

Kopi: Bi, Bm Hønefoss, FHu, KnS, JK

Vedlegg I kopi av brev Dc Drammen

Skade på kassaskap etter ras ved Viul 11 okt. 1985.

Det er ankommet et brev fra SJ juridiske avdeling til HAD angående skade på kassaskap etter raset ved Viul 11 okt 1985. Kopi av brevet er vedlagt. Som det fremgår ønsker de bistand for oppklaring av saken.

Punkt 1)

En skisse av rasområdet som nevnt i brevet, kan EGG (Geoteknisk kontor) ta seg av.

Punkt 2)

SJ har godtatt Geolog Fredrik Løset NGI som sakkyndig for retten. Befaring av rasstedet vil bli foretatt av de sakkyndige og NSB s representanter. Tidspunktet er fastsatt til :

Torsdag 23/4 1987 kl 10.30. Oppmøte Hval Stasjon. }
Fra Had vil møte : ←—————

Geolog F. Huseby

O. ing. K. Sætre

Fra NGI vil møte :

Geolog F. Løset

Fra Forsikringsselskapet vil møte :

Geotekniker Svein Frode Nielsen, Oslo.

oh. Hval 10³⁰

Det er ønskelig at Baneingeniør og Banemester på stedet møter opp til denne befaringen.

Punkt 3)

Vi anmoder distriktet om å oppnevne en person som kan uttale seg om rasrisikoen og vedlikeholdsrutinene på banestrekningen slik som det er bedt om i brevet fra SJ.

SIVILINGENIØR
Svein Frode Nilsen

STATENS JÄRVÄGAR

Juridiska enheten

Attending officer, tel - Responsable, tél - Sachbearbeiter, Ruf
08-7623002

Fr

Date - Date - Datum

1987-03-06

Your letter - Votre lettre - Ihr Schreiben

Our ref - Nos réf - Unsere Zeichen

CJUR 86-034

You ref or letter ref. Hovedadm.

Innk: 10 MARS 1987

Nr. 11013.12.3

Förstekonsulent Didrik Behrens
NSB Hovedadministrasjonen
Postboks 9115, Vaterland
N-0134 Oslo 1
NORGE

Transportskadade kassaskåp - Er ref 1101/3.1.2.3 A/DB

Ett första förberedande möte har nu hållits vid domstolen.
Domstolen hade inte lust att utse någon sakkunnig utan jag fick
åtaka mig att skaffa den utredning som behövs.

Det som behövs och som jag behöver hjälp från NSB med är följande:

- 1) En tydlig skiss eller karta som visar förhållandena på rasplatsen, eventuella förstärkningar av slänten, gränserna för järnvägens område, var stenskredet har börjat och hur omfattande det var. Gärna några fotografier.
- 2) Ett utlåtande från någon av de tidigare föreslagna geologerna efter besiktning av rasplatsen. Utlåtandet bör framför allt ange hur stor risken är för ras vid de geologiska förhållandena som råder på platsen samt möjligheterna att förutse och förebygga ras av denna storleksordning.
- 3) Uppgift om en NSB-man eller kvinna som kan uttala sig om hur man från NSB har sett på risken för ras och vad man har haft för rutiner för besiktning av banan m m. (Välj någon som skulle tycka att det vore trevligt med en resa till Stockholm i höst.)

Vid geologens besiktning vill vår motpart vara med för att kunna ställa frågor. Den man som jag därför ber Er kalla till besiktningen heter

Harald Solli
Atlantica A/S
Postboks 1798
Vika
01 22 Oslo tel 02-426322

8

Det är naturligtvis bra om NSB:s man eller kvinna (enligt 3 ovan) är med vid besiktningen.

Vintern är fortfarande bister och jag inser att det dröjer ett tag innan någon besiktning kan göras. Domstolen vill helst ha materialet före den 4 maj, men om inte det går måste jag i vart fall då kunna ge domstolen besked om när materialet kommer.

Jag kan också nämna att jag, mot bakgrund av ett brev av den 13 mars 1986 från funksjonsleder R Toppen vid NSB till Atlantica, har godtagit Atlanticas värdering av skadan.

Jag ser fram emot att få höra ifrån Er inom en tämligen snar framtid.

Med vänlig hälsning

Anders Jacobaeus

Kn5

Linjevisitør Syversen
møter opp på Hval stasjon
to 23 klokken 10.30.

Bjørnold er på møte i Oslo
idag. Har ikke fått tak i ham.
Kommer muligens til sitt kontor
normalt 18.30

FHa

22.04.87

STATENS JÄRNVÄGAR

Juridiska enheten

Attending officer, tel. - Responsable, tél. - Sachbearbeiter, Rufnr.
08-7623002

Datte - Date - Datum

1987-03-06

Your letter - Votre lettre - Ihr Schreiben

Our ref. Nos réf. Unsere Zeichen

CJUR-86-034
Yours BOS 1000
Date 10-10-86
To: ~~House adm.~~
Innk: 10 MARS 1027
Nr. 1013.12.3

Förstekonsulent Didrik Behrens
NSB Hovedadministrasjonen
Postboks 9115, Vaterland
N-0134 Oslo 1
NORGE

Transportskadade kassaskåp - Er ref 1101/3.1.2.3 A/DB

Ett första förberedande möte har nu hållits vid domstolen. Domstolen hade inte lust att utse någon sakkunnig utan jag fick åttaga mig att skaffa den utredning som behövs.

Det som behövs och som jag behöver hjälp från NSB med är följande:

- Le

{ 1) En tydlig skiss eller karta som visar förhållandena på rasplatsen, eventuella förstärkningar av slänten, gränserna för järnvägens område, var stenskredet har börjat och hur omfattande det var. Gärna några fotografier.

{ 2) Ett utlåtande från någon av de tidigare föreslagna geologerna efter besiktning av rasplatsen. Utlåtandet bör framför allt ange hur stor risken är för ras vid de geologiska förhållanden som råder på platsen samt möjligheterna att förutse och förebygga ras av denna storleksordning.

{ 3) Uppgift om en NSB-man eller kvinna som kan uttala sig om hur man från NSB har sett på risken för ras och vad man har haft för rutiner för besiktning av banan m m. (Välj någon som skulle tycka att det vore trevligt med en resa till Stockholm i höst.)

Vid geologens besiktning vill vår motpart vara med för att kunna sätta frågor. Den man som jag därför ber Er kalla till besiktningen heter

Det är naturligtvis bra om NSB:s man eller kvinna (enligt 3 ovan) är med vid besiktningen.

Adresse postale
SJ Huvudkontor
Juridiska enheten
S - 105 50 STOCKHOLM
SVERIGE

Vintern är fortfarande bister och jag inser att det dröjer ett tag innan någon besiktning kan göras. Domstolen vill helst ha materialet före den 4 maj, men om inte det går måste jag i vart fall då kunna ge domstolen besked om när materialet kommer.

Jag kan också nämna att jag, mot bakgrund av ett brev av den 13 mars 1986 från funksjonsleder R Toppen vid NSB till Atlantica, har godtagit Atlanticas värdering av skadan.

Jag ser fram emot att få höra ifrån Er inom en tämligen snar framtid.

Med vänlig hälsning

Anders Iacobaeus

